

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
AİLE BÜTÜNLÜĞÜNÜ OLUMSUZ ETKİLEYEN
OLAYLARI ARAŞTIRMA KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

8'inci Toplantı
18 Şubat 2016 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Ayşe Keşir'in, Ankara'da yaşanan terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Türk Psikologlar Derneği Genel Başkanı Prof. Dr. Gökhan Malkoç'un, aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen olaylar hakkında sunumu

2.- Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kadriye Bakırcı'nın, iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması hakkında sunumu

3.- Hazar Eğitim, Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Ayla Kerimoğlu'nun, Kadına Yönelik Şiddet Projesi'nde elde edilen veriler hakkında sunumu

4.- Eşitlik İzleme Kadın Grubu (EŞİTİZ) Temsilcisi Hülya Gülbahar'ın, aile içi şiddet hakkında sunumu

5.- İstanbul Kadın ve Kadın Kuruluşları Derneği (İKADDER) Başkanı Funda Özcan Akyol'un, Aile Odaklı Medya İzleme ve Değerlendirme Projesi hakkında sunumu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 3

18 Şubat 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.11

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)

BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyeleri, çok değerli misafirlerimiz, değerli uzmanlarımız, kıymetli basın mensupları; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Bugünkü Komisyon toplantımızı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Ayşe Keşir'in, Ankara'da yaşanan terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Öncelikle, dün akşam Ankara'nın kalbinde, ülkemizin kalbinde yaşanan terör saldırısından dolayı, bu menfur saldırıdan dolayı üzüntülerimizi Komisyon adına ifade etmek istiyorum. Bu menfur saldırıda hayatını kaybeden Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına, personeline, sivil vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarına da acil şifalar diliyorum.

Aziz milletimizin başı sağ olsun. Bu millet büyük bir aile ve yaralarını sarma konusunda geçmişte çok ciddi tecrübeleri var ve bu konuda birbirine kenetlenmiş aziz bir millet. Bu yaralarını da birlikte saracağına olan inancımla tekrar milletimize başsağlığı diliyorum Komisyonumuz adına.

Ve Komisyonumuzun gündemini açıyorum.

Malumunuz, bugüne kadar, biz, kamu kurum ve kuruluşlarından sunumlar aldık. Başta aile yapısı araştırması olmak üzere; Aile Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı, Komisyon konusuna giren hemen hemen tüm kamu kuruluşlarından sunumları aldık bugüne kadar olan Komisyon toplantılarımızda. Bugünden itibaren de sivil toplum ve üniversite çalışmalarına geçiyoruz, o konudaki çalışmalar hakkında Komisyonumuz bilgilenecek. Bu anlamda bugüne kadar Komisyonun alanına giren konularda hayli çalışması olan, emeği olan çeşitli sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve akademisyenler bugün misafirlerimiz.

Tabii, hemen her toplantıda ifade ettiğim birkaç hususa tekrar burada dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu Komisyon aile bütünlüğünün korunması ve boşanma olaylarının araştırılması komisyonu kısaca. Tek bir perspektiften bakamayacağımız kadar geniş bir çalışma alanı var Komisyonumuzun. Ve ilk günden itibaren söylediğimiz şu: Ailenin tüm bireyleri; kadın, erkek, çocuk, engelli, yaşlı, bu Komisyonun çalışma alanına giriyor ve biz güçlü bir aileden bahsedebilmek için bireylerin her birinin tek tek güçlendirildiği bir aileden bahsediyoruz. O bireylerden herhangi birinin yani bir engellinin, yaşının, çocuğun zayıf kaldığı bir aile, bizim tanımladığımız anlamda güçlü bir aile olamıyor ne yazık ki. Bununla beraber, şunu özellikle belirtmek istiyorum tekrar tutanaklara geçmesi açısından: Ne yazık ki, kadının güçlendirilmesiyle ailenin güçlendirilmesi sanki birbirinin alternatifiymiş gibi bir algı oluşabiliyor bazen. Bütün samimiyetimle bunu söylüyorum, bu konuda defalarca yazı yazmış biri olarak da söylüyorum, asla bu ikisi birbirinin alternatifi değil. Biz aynı zamanda kadını güçlendirirken, çocuğu güçlendirirken, ailenin diğer tüm bireylerini güçlendirirken aileyi de güçlü tutabiliriz. Aileyi güçlendirmemiz diğerlerini zayıflatmamız anlamına gelmemeli, gelmemekte.

Bir diğer husus da aile bütünlüğünü konuştuğumuzda genelde karı-koca ilişkisi üzerinden bir aile tanımıyla başlayan bir tartışma başlıyor. Kadın ve erkek ilişkisi... Hep söylüyorum, oysa biz bir aileye doğarız yani bizim doğumumuzla başlar bir aileyle ilişkimiz, medeni hâlimizle başlamaz.

O anlamda bugün çok kıymetli misafirlerimiz var. Sayın Gökhan Malkoç; Türk Psikologlar Derneği Başkanı, sivil toplum temsilcisi bir hocamız bugün aramızda. Sayın Profesör Doktor Kadriye Bakırcı, Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi -özel hukukta- İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Öğretim Üyesi. Kadriye Hanım'la da bu alanda uzun zamandır birlikte çalıştığımız için, onun için kendisine de "Hoş geldiniz." diyorum tekrar. Ayla Kerimoğlu, Hazar Eğitim, Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı. Hazar Derneği de yirmi küsur yıllık bir dernek ve özellikle son dönemde kadın şiddet ve sığınma evleri üzerinde bir araştırmaları var, onu paylaşacaklar bizimle. Hülya Gülbahar bugün Eşitlik İzleme Kadın Grubu adına aramızda. Daha önce farklı temsillerle de çok bir arada olduğumuz, birlikte çalıştığımız, bu alanda, kadın çalışmalarında ciddi emeği olan bir sivil toplum temsilcisi. Birazdan aramızda Funda Özcan Akyol ve Firdevs Tavukçu da olacaklar, geldiklerinde kendileriyle tanışma fırsatımız olacak.

Sayın Hocam, Gökhan Bey, ilk sözü size veriyorum.

Şöyle bir şey yapalım usul açısından. Sunumlar bittikten sonra sorularımızı soralım, sunumun bütünlüğünü bozmamak adına.

III.- SUNUMLAR

1.- Türk Psikologlar Derneği Genel Başkanı Prof. Dr. Gökhan Malkoç'un, aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen olaylar hakkında sunumu

Buyurunuz.

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. GÖKHAN MALKOÇ – Ben de dünkü vahim ve korkunç saldırının üzüntüsüyle burada bulunmanın verdiği bir duygusal durum içinde olduğumu ifade edeyim. Aynı zamanda bu saldırıyı da en derin bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

şekilde yani “şiddet” kelimesini kullanmak istemiyorum ama esefle kınadığımı da ifade etmek isterim. Umarım bunlar bu ülkede son olur çünkü ben yaklaşık üç hafta önce Meksika’daydım. Defalarca, çeşitli vesilelerle yurt dışında çeşitli toplantılara gittim. Meksika’yı şunun için belirtmek istiyorum: OECD’nin verilerine göre Meksika’nın gelişmişlik düzeyi bizim altımızda. Fakat Meksika’da dikkatimi çeken bir konu vardı, oradaki insanlar bizden daha mutlu. Yani ben yaklaşık 2004 yılında Türkiye’ye döndüm eğitimimi tamamladıktan sonra ve 2004 yılından beri de Türkiye’nin çeşitli bölgelerini afetler sonrasında ziyaret etmiş birisiyim. Aynı zamanda, kendi mesleğim gereği çoğu zaman pazarları dolaşırım, sokaklarda gezerim, yürürüm ama çok açık, net bir şey söyleyeyim, maalesef, yüzeysel olarak baktığınızda, zaten bazı mutluluk çalışmalarında da bunu görüyoruz, mutlu değiliz. Mutlu olmadığımız için de olaylara çok da pozitif bakma eğiliminden uzak duruyoruz.

Bir de şunu söyleyeyim, mutluluk çalışmalarına baktığınız zaman, “Mutluluk değiştirilebilir mi?” sorusuna yanıt: Evet, değiştirilebiliyor. Eğer siz doğru ve sağlıklı bilimsel programları uyguladığınız zaman mutluluk düzeyini artırabilirsiniz. Bununla ilgili yapılmış, özellikle Amerika’da ve Avrupa’da çok ciddi çalışmalar var. Bir yerde mutsuzluk başladığı zaman orada sorunlar da otomatik ortaya çıkmaya başlıyor. Dolayısıyla da mutsuzluğa neden olan faktörleri bizim aslında belirlememiz gerekiyor.

Ben de altı yıl önce evlenmiş, iki buçuk yıl önce bir kız çocuğuna sahip olmuş bir aile bireyiyim ve çocuk olana kadar aslında her şey çok güzeldi. Benim eşim Trakya Üniversitesinde Öğretim Üyesi, ben İstanbul’dayım. Hafta sonları ancak bir araya gelebiliyoruz işimizden dolayı ve çocuk olduktan sonra hakikaten ilk altı sene hiç dillendirmedığımız “ayrılmak, boşanmak” gibi kavramları bazen konuşur hâle geldik. Bu da şundan kaynaklanıyor: Çocuk olduktan sonra, bir kere, çocukla baş edebilme konusunda ne kadar ikimiz de –eşim psikolojik danışman benim- teorik olarak eğitilmiş olsak da pratik açıdan hakikaten cahil olduğumuzun farkına vardık. Böyle olunca da problemleri kolaylıkla çözememeye başladık. En önemli problemlerimizden bir tanesi şuydu: Benim ailem, annem, babam ve onun annesi, babası başka şehirlerde yaşadığı için ailelerden yani büyük aileden uzun süreli destek alamadık.

Burada aslında kayda geçmesi gereken önemli noktalardan bir tanesi, Türkiye’nin çok ciddi bir bakıcı problemi vardır. Biz iki sene içinde 10 tane bakıcı değiştirdik. En sonunda şuna karar verdim: Türkiye’de olmuyorsa, arkadaşlara sordum, dediler ki: “Filipinler’den” en iyisiymiş. Ona baktık, fiyatı yüksek, karşılayamadık. Sonra dediler ki: “2’nci Nepal’den olabilir.” Epey bir uğraş sonucunda Nepal’den bir bakıcı getirdik. On beş gün sonra, Nepal’den getirdiğimiz bakıcı da “Ben burada çalışmam.” dedi ve döndü geri. Tabii, bunlar üst üste geldikçe artık siz bazı problemlerle baş edememe noktasına geldiğiniz zaman çatışma da başlıyor. Neyse, sonunda artık “Aynı yere gelelim.” diye düşünürken bir bakıcı bulduk, hayatımız kurtuldu. Fakat bu sefer de başka sorunlar ortaya çıkmaya başladı çünkü çocuk iki buçuk yaşına gelmeye başladığı zaman, otobiyografik belleği gelişmeye başlıyor. Otobiyografik bellek başladığı zaman da artık ilişkilerle ilgili referanslar elde etmeye başladı ve hafta içi “Babam nerede?” diye sormaya başladı. Şimdi önümüzde böyle bir problem var. Ama bizim hasbelkader ekonomik durumumuz, işte öyle ya da böyle iyi, idare etmeye çalışıyoruz. Bir de ekonomik durumu iyi olmayan aileleri düşünün bizim pozisyonda olan. Ben düşünmek istemiyorum açıkçası. O yüzden, burada aslında ilk yapacağım önerilerden bir tanesi ekonomik temelde olacak.

Benim Amerika’da eğitimim boyunca en çok beğendiğim noktalardan bir tanesi, Amerika’da tüzel kişilerin iflas ilanı vermesi gibi gerçek kişiler de iflas edebiliyorlar. Yani sistem şöyle diyor insanlara: Sizler hata yapabilirsiniz, yanlış kararlar alabilirsiniz. Biz size bir hak verelim, borçlarınızı sıfırlayalım, hayata yeniden bakmaya başlayın. Bunun 2 tane yöntemi var, 2 tür iflas etme hakkı var insanların orada, gerçek kişilerin. Ve gerçekten benim Amerika’da sevmediğim birçok şey var ama en çok sevdiğim şeylerden bir tanesi buydu. Gerçek kişilere ikinci bir şansın verilme meselesi. Bir aile olabilir, kişi olabilir, o burada tartışılır ama öncelikle 2 tane yöntem var kullandıkları. Yöntemlerden bir tanesi, kişi iflas ilanı veriyor, borçları tamamen siliniyor fakat onun birtakım yaptırımları var. Örneğin kredi kartı on sene alamıyor, kredi alamıyor, vesaire, vesaire. On sene sonra geçmişine bakılıyor ve ondan sonra çeşitli hakları alabiliyor. Bir ikinci yolu var, o da “yapılandırılmış iflas” dedikleri bir mesele. Onda kişi diyor ki: “Ben borçlarımı ödemek istiyorum ama faizdi, şuydu buydu falan bunun altından kalkmam mümkün değil.” O zaman hâkim şuna karar veriyor, diyor ki: “Tamam, borçlarını ödemek istiyorsan bugünden itibaren bütün faizleri siliyoruz.” Hâkim soruyor: “Ayda ne kadar ödeyebilirsin?” Diyor ki: “1.000 lira ödeyebilirim.” Bir kuruluş var, o kuruluşa bu para gidiyor ve o kuruluş kişinin borçlu olduğu kuruluşlara oransal olarak bunu eşit bir şekilde ödeme yapıyor. Bu kişinin daha sonra kredi kartı, kredi alma vesaire gibi imkânları daha fazla oluyor.

Benim Türkiye’de afet sonrası gittiğimiz ilçe, il vesairede gördüğüm ve oradaki insanlarla... Çünkü her ne çıkıyorsa, toplumdaki hastalıklar afetlerden sonra ortaya çıkar. Mesela çok enteresandır kadın hakları afetlerden sonra gelişmeye başlar. Sebebini söyleyeyim size: Mesela bir çadır kentte Van’da birkaç gün erkekler oturuyor. Genelde erkekler sabah çıkıyor, kahveye gidiyor, kadınlar orada çocuklara bakıyor, temizlik yapıyor, vesaire. Fakat aradan üç dört gün geçtikten sonra artık kadınlar diyor ki: “Bey, hiç olmazsa git, şuradan su al, gel.” “Bey, yemek dağıtıyorlar, şuradan git hiç olmazsa tencere yemeği al, gel.” demeye başlıyor. Tabii, orada almış oldukları birtakım destekler ve eğitimlerle beraber birtakım haklarının farkına varmaya başlıyorlar ve o haklarını da o ortamda arayabileceklerinin farkına varıyorlar.

Bütün bu gezdiğimiz yerlerde karşılaştığım en temel noktalardan bir tanesi, özellikle aileler ekonomik bir problem içine girdikten sonra şiddet başlıyor, tartışmalar başlıyor ve bu ekonomik durum düzelmediği sürece de bu şiddetle devam ediyor. Dolayısıyla benim gerçekten önermek istediğim... Yani ben şunu hakikaten anlamakta güçlük çekiyorum: Tüzel kişilere –evet, verilmelidir, ekonominin, sistemin bir gereğidir- iflas ilanı verilirken o tüzel kişileri kuracak olan gerçek insanlara bu hakkın verilmemesini son derece de garipsiyorum. Tabii, bu suistimale açık bir şeydir, bu çalışılabilir ama öncelikle, herkese değil de ailelere, özellikle ekonomik sıkıntı içine düşmüş olan ailelere böyle bir hakkın verilmesini önermekteyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 5

Bizim üniversitede çalışan "taşeron" diyelim ya da görevliler 1.300 lira, 1.400 lira maaş alıyorlar. Bunların bazıları 2 çocuk, 3 çocuk sahibi. İnanın bana bir hesap yapamıyorum ben çünkü İstanbul'da bir ev kirası 700 liradan aşağı mümkün değil. O da sobalı ve hakikaten çok sağlıklı koşullar içermeyen bir evdir. Soruyorum "Nasıl yapıyorsunuz?" diye yani ben hakikaten öğrenmek istiyorum çünkü bazen ben sıkıntı çekiyorum, o nasıl bunu başarıyor diye öğrenmek istediğim zaman; vallaha çeşitli yöntemler bulmuşlar işte kredi kartından çekiyor, sonra maaşını alıyor, oraya yatırıyor, gidiyor, kredi çekiyor, o ona kefil oluyor, öbür arkadaşı kredi çekiyor; böyle garip bir durum var ortada ve bunun sonu aslında bir faciadır. Yani bundan kurtulma şansı bu ailelerin mümkün değil, ya piyango çıkacak, öyle kurtaracak ya da böyle çok anormal bir durum olacak. Öyle bir şeyin olma ihtimali de çok düşük olduğu için, bence öncelikle bu probleme ciddiyetle bakmak gerekir diye düşünüyorum.

Yani önerim, ailelere bu iflas etme hakkının tanınması yönündedir. Çünkü bizim "Maslow" diye bir üstadımız var "ihtiyaç hiyerarşisi" dediği zaman işte temelde işte, barınma, biyolojik ihtiyaçlar falan... Eğer siz onları sağlayamazsınız o insanları mutlu kılamazsınız, mümkün değil. Mesela Türkiye'de ve dünyada birçok üniversitelerde yapılan bir çalışma var, mutluluk çalışmaları. Bir çok ülkede mesela mutlulukla para arasında fazla ilişki çıkmıyor. Türkiye'deki üniversite öğrencilerinde mutlulukla para arasında korelasyon var, ilişki var. Çünkü hakikaten, çoğumuz da biliriz -ben de yaşadım öğrencilik yıllarımda- sıkıntı yaşarsınız yani. Böyle bir şeyin çıkması da çok normaldir. Bütün bu sorunları hallettikten sonra, aslında bu ekonomik sorunları bir nevi hallettikten sonra insanların çeşitli programlara dâhil olmasıyla beraber mutlu olabileceklerini düşünüyorum. Mutlu olduktan sonra birçok problemi çözme şansları daha da artacaktır diyorum. Şimdi, birinci önerdiğim şey budur. Yani, bunu, bu Meclisin, bence, bu Komisyon vastasıyla düşünmesi gerekir diye düşünüyorum. Şöyle şeyler yapılabilir: Evli olan her çifti değil de işte en az üç yıl evli kalanlarla -bilmiyorum yani o araştırmalar yapılabilir, veriler toplanabilir- yapılabilir veya bu kişilere finansal bir danışman atanabilir ya da kayyum atanabilir bu ailelere, bu ekonomik durumlarını daha iyi yönetebilme adına. Çeşitli alternatifler, çeşitli modeller geliştirilebilir ama işin özü bence bu insanlara birer şans daha vermek gerektiğini düşünüyorum.

İkinci söylemek istediğim şey de, boşanma nedenlerine baktığımız zaman -bir çok bu konuda yapılmış makale var, araştırma var- mesela TÜİK'in verilerine göre yüzde 96 ya da yüzde 97 şiddetli geçimsizlik. Şiddetli geçimsizliğin içine mutlaka bir çok şey giriyor. Yani hâkim orada artık bir karar verecek, "şiddetli geçimsizlik" diyor ve kararı böyle veriyor. Bence, bu noktada da bir çalışma yapılması lazım. Yani şiddetli geçimsizlikten bahsedilen nedir? Hâkim orada bir karar veriyor, işte şiddetli geçimsizlik. Belki de şiddetli geçimsizlik değil, yani başka bir problem var. Bunların da kararlarının bence çok açık, net bir şekilde yazılması gerekir ki biz bunlardan hareket ederek çeşitli araştırmalar yapabilelim. Ama gördüğümüz bir şey, -bizim derneğimizin kadın biriminin bana verdiği bilgilere dayanarak söylüyorum- aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddetin önemli bir rol oynadığını düşünüyorum boşanma olaylarında. Buna, yine Van'da, Soma'da, bir 99 depreminde, işte çeşitli bombalama eylemlerinden sonra gittiğimiz illerde çok sık rastladık. Hatta ilçe ismini vermeyeyim ama bir ilçeye gittik, ilçedeki kadınlar -yani ben hayatımda böyle bir şeyi ilk defa yaşadım ve hakikaten de çok etkilendim bu olaydan- ama önemli bir kısmı yani, kim bizi gördüyse, bizim Psikologlar Derneğinden geldiğimizi öğrendiklerinde, psikolog olduğumuzu öğrendiklerinde bize yalvardılar "Ne olursunuz bizi kurtarın..." Çünkü çok ciddi düzeyde aile içi şiddet yaşıyordu o ilçede. Yani dediğim gibi hiçbir yerde böyle bir şeyle karşılaşmadım. Dolayısıyla da şimdi, özellikle kırsal kesimde kadınlar bir şiddete maruz kalıyor, çocuklar da maruz kalıyor. Fakat, boşanma mekanizması -aslında bazen boşanmak iyidir, boşanması gerekir çiftlerin- o kırsal kesimde "boşanma" kavramı olumsuz bir kavram olarak nitelendirildiğinden, maalesef, oradaki kadınlar ve çocuklar bir öğrenilmiş çaresizlik içine giriyor. Çünkü boşanırsa oradaki statüsü daha olumsuz olarak değerlendirileceğinden, şiddet görmeye razı kalıyor. Bunu da bence çözmemiz lazım. Tabii, Türkiye'de bunu çözmeye yönelik yasaların, alt yapının olduğunu düşünüyorum. Ama uygulamada, hepimizin bildiği gibi çeşitli sıkıntılar var. Bu aşamada şöyle bir şey yapılabilir, burada arkadaşlarım yazmış, ben de size aynen okumak istiyorum: "6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un 5'inci maddesinde şiddet uygulayanlarla ilgili olarak hâkim tarafından alınabilecek önleyici tedbirlere yer verilmektedir. Bunların uygulanmasına yalnızca hâkim tarafından karar verilebilir. Bu kapsamda hâkim tarafından şiddet uygulayanın şiddet eğilimine yol açan davranışlarını önlemek amacıyla sağlık kuruluşuna muayene veya tedavisi için başvurusu ve tedavisinin sağlanmasına yönelik karar verilebilir. Muayene ve tedavinin sağlanmasına karar verilmesi hâlinde, illerde il halk sağlığı müdürlüğüne, ilçelerde toplum sağlığı merkezine başvurulması zorunludur. Ancak, uygulamada karşılaşılan en büyük sıkıntı bunun takibinin yapılmaması ve ilgili personelin bu anlamda yeterli olmamasıdır."

Şimdi, bu bize şunu gösteriyor: Evet, yasa var ve hâkim böyle bir şeye karar verebilir. Ama verdikten sonra bu kişilerin -şiddet uygulayan ve şiddete maruz kalan bireylerin- bu hizmetleri alabilmesinde birtakım sıkıntılar yaşıyor. Burada, hemen, bu noktaya gelmişken şunu söyleyeyim: Türkiye'de, maalesef, ruh sağlığı alanında ya da psikolojik hizmetler veren mesleklerin meslek tanımları yapılmamıştır. Bu da acı bir şeydir. Ben yılda 2 defa Avrupa Psikologlar Birliğinin toplantısına gidiyorum. "Hangi ülkede meslek yasası yok?" denildiğinde bir tek benim elim kalkıyor. Bu, bana da dokunuyor ayrıca kişisel olarak. Bu, otuz kırk yıldır yapmış olduğumuz bir mücadele fakat henüz daha bir sağlıklı, tam teşekküllü bir meslek yasası yapılmamıştır. Bugün, örneğin, bu alanda çalışan psikolojik danışmanlar, sosyal hizmet uzmanları, psikologlar, bunlarla ilgili yani evrensel ve bilimsel ölçütlerde bir düzenlemenin olmadığını da altını çizelim. Bundan dolayıdır ki bu hizmeti verecek olan meslek elemanlarının da iyi donatılmış olduğunu düşünmüyorum. Ayrıca, psikolojik destek ya da ruh sağlığı alanındaki hizmetlerin alınması yönünde bir başka problemi biz var, o da bu hizmetlerin SGK kapsamında olmamasıdır. Bu hizmetler genelde pahalı hizmetlerdir. Yani, bugün, İstanbul ya da Ankara'da bir psikolojik destek almak istediğinizde herhâlde 200 liradan aşağı bir hizmet alamazsınız, bir görüşme 200 liradan aşağı değildir. Bu 200 lirayı verecek olan insan sayısı hakikaten çok fazla değildir. Dolayısıyla da, bunun da bence sağlanması gerekir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 6

Ayrıca, özellikle, aile içi kadına yönelik şiddetin söz konusu olduğu durumlarda şiddet uygulayıcı erkeğin yapılandırılmış programlara devam etmesi zorunlu tutulmalıdır. Bu programlarda “şiddetsiz iletişim, babalık eğitimleri, toplumsal cinsiyet rolleri” gibi bir çok konu tartışılabilir, bu konularla ilgili bilgiler verilebilir. Örneğin Almanya’da eşine şiddet uygulayan erkekler yapılandırılmış grup çalışmalarına katılabilir. Bunun için erkeklik büroları kurulmuş. Şiddet uygulayıcı erkek grup çalışmalarına katılmadığı takdirde para cezası veya zorlayıcı bir hapis cezasıyla yüz yüze kalabilir.

Şunu açık yüreklilikle söylemek lazım -burada bu bana düşmez ama ben toplumun içine girip orada gözlediğim, burada bir sürü kadın dernekleri var, onlar bu konuda bizden çok daha yetkin sivil toplum örgütleri- kadına yönelik şiddet ciddi bir problemdir. Bunun altını çizmemiz lazım. Özellikle, ben, dinlediğim hikâyeleri size anlatmak istemiyorum, çünkü o hikâyeleri anlatmaya başladığım zaman ben kendim de travmatize oluyorum; korkunç hikâyeler yani korkunç. AKLINIZA, hayalinize gelmeyecek işkence yöntemlerini ben öğrendim buralarda. Bunu anlatamam size, hakikaten anlatmak da istemiyorum yani. Bunun çözülmesi lazım. Artık bir şekilde, bu çağda bu işi çözmemiz gerekiyor. Ne yaparsak yapalım bu işi çözelim diye... Ki bundan çocuklar çok olumsuz etkileniyor. Dolayısıyla da sağlıklı, mutsuz bir çocuk yetiştirilmesine de sebep oluyoruz. Yani, hadi diyelim ki kadın şiddet gördü, tamam işte, beş on sene ömrü var, gitti ama çocuklar bunu bir bulaşıcı hastalık şeklinde alıyor ve bir sonraki nesillerde ya da kendi yaşamlarında bunu uyguluyor. “Travma” dediğimiz şey maalesef kuşaklar arasında bulaşıcı bir hastalık şeklinde devam ediyor. Size bir örnek vereyim: Bakın -herkes bildiği için söylüyorum- Kербela bilmem kaç bin yıl önce olmuş bir olaydır. Hâlâ travmatik etkisi devam eder, edecektir. Tarihimizden bir sürü örnek verebilirim size; işte, ihtilaller var, o ihtilaller öncesi ya da sonrası yaşananlar var. Çeşitli dönemler var. Buralarda travmaya maruz kalmış bireyler var. O travmaları yaşadıkları gibi kendi ailelerinde, kendi çocuklarında da o travmayı devam ettirmektedirler. O yüzden de bu travmatik meseleyi mutlaka ve mutlaka çözmemiz lazım; nasıl çözeriz, bilmiyorum ama mutlaka çözülmesi lazım.

BAŞKAN – Gökhan Bey, toparlayabilerseniz sevinirim Hocam.

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. GÖKHAN MALKOÇ – Son olarak şunu söyleyeyim peki: Burada, tabii ki, bu, bizim tarafımıza düşen açıdan baktığımızda psikolojik desteğin, psikolojik eğitimsel faaliyetlerin, psiko eğitimsel faaliyetlerin, ister sivil toplum tarafından olsun ister kamu tarafından olsun mutlaka verilmesi lazım. Tabii, bu faaliyetler yapılırken de mutlak uzmanlık aranmalıdır.

Bu anlamda bir şeyi daha ifade edeyim: Ülkemizde bu sorunları çözmek için geliştirilen bir yöntem vardı, meslek elemanı yetiştiriyorduk, onun için de yüksek lisans programları açtık. Bu yüksek lisans programlarının adı Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programıydı. Buralarda yetiştirdiğimiz elemanlar ailelere danışmanlık verecekti, ideali böyleydi. Fakat çok yanlış kurgulandı. Bugün bu programlara... Hatta bunların bir kısmı sertifika programları şeklinde yapılıyor. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının açıklaması bence olumluydu, “Biz, birçok alandan gelenleri aile danışmanı olarak görmeyeceğiz.” dediler. Bunun arkasında inşallah dururlar. Şöyle bir örnek vereyim size: İşletme fakültesini ya da matematik öğretmenliğini bitiren kişiler bu programlara kaydoluyorlar ve bu programlardaki aile danışmanlığı konusunda uzman olmayanlar tarafından eğitilerek aile danışmanlığı sertifikası almaktadırlar. Önümüze bir başka problem çıkacak, çünkü bu kişilerin hepsi kendi mahallerinde birer dükkân açacaklar ve bu dükkân açmayı da biz engelleyemeyeceğiz maalesef ve oralarda çok sağlıklı, yanlış birtakım psikolojik danışmanlık hizmetleri ya da çift ve aile terapisi hizmetleri verilecektir. Bunun da mutlaka bir kontrol ve denetim altına alınmasını önermekteyim.

Daha başka var ama, sorularınız varsa...

Teşekkür ederim söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Gökhan Bey.

Deniz Hanım, açıyorum mikrofonunuzu, buyurun.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, branşlar da yakın olunca zannediyorum ilk söz isteyen ben oldum.

Sayın Hocam, bazı görüşlerinize ben direkt katılıyorum ki aile danışmanlığı konusunda sertifika almış olan şahıslardan biri benim. Ancak, psikolojik danışmanım, onun dışında evlilik ve çift terapileri eğitimleri de aldım, cinsel terapi eğitimleri de aldım ve aile danışmanlığı eğitimlerinde verilen eğitimin sahada çalışmaya yönelik yeterli bilgi, donanım sağlayacağına da inanmıyorum. Kendim sertifika almış olabilirim, aile danışmanlığı sertifikasını almış olabilirim ama kesinlikle katılıyorum sözlerinize, bunların ciddi bir şekilde tekrar ele alınması gerekiyor. Artık unvan değişikliği mi yapılır, yine çalışma alanları mı belirlenir, kıstlanır; bunu mutlaka ele almamız gerekiyor çünkü bir kişinin bir aileye terapi hizmeti verebilmesi için -ki danışmanlık ile terapi de farklıdır, terapist olmak için ayrı bir eğitim gerekir- ciddi anlamda donanımlı olması gerekiyor, yoksa kaş yapayım derken göz çıkarılır. Ben yirmi yıl da Millî Eğitim Bakanlığında çalıştım, o arada eğitimlerimi aldım, ona rağmen bir aile terapisi yapana kadar aile danışmanlığı dışında dünya kadar da terapi eğitimi aldım. Yani cahil olduğunuz zaman çok cesur oluyorsunuz ama biraz bilginiz varsa doğabilecek olumsuz sonuçları hesaplayıp risk alırken ona göre daha temkinli oluyorsunuz. Belki buradan kaynaklanıyor bazı arkadaşların uygun eğitimi almadan dükkân açmaya başlaması.

Bir konuda daha ben bu şeye katılıyorum. Şimdi, bu bir yüksek lisans programıdır. Yüksek lisansı kazanmak kolay değildir, yüksek lisans sınavlarına girersiniz, ondan sonra yüksek lisans hakkını alırsınız ve ciddi bir emek verirsiniz, iki yıl, belki üç yıl bunun eğitimini alırsınız, tez hazırlarsınız, ama bu kadar emek vermiş bir arkadaşın yanında kısa süreli bir programa katılıp da aynı unvanı almak bence haksızlık oluyor, katılıyorum, ki sertifikayı almış biri olarak katılıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 7

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. GÖKHAN MALKOÇ – Şunun için söylüyorum: Yani bu alandan mezun olan kişilerden biz aslında yakın zamanda -aslında hizmet alıyoruz- hizmet almaya da başlayacağız. Yani ben insanların, bu toplumda, bu ülkede yaşayan insanların doğru ve sağlıklı hizmet almasından yanayım. Bakın, bir örnek vereyim: Bir şekilde, alan dışı olan bir kişi psikolojide yüksek lisans yapıyor, sonra memleketine gidiyor, memleketinde bir ofis açıyor ve danışmanlarından bir tanesine şöyle bir şey söylüyor: İşte, kişide intihara yönelim durumu söz konusu, bu da bir yerden, nereden okuduysa ki böyle bir şey mümkün değil söylenmez “Etmek istiyorsan haydi et bakalım, et de görelim.” gibi bir laf ediyor ve o kişi bir gün sonra intihar ediyor. Şimdi, doğru eğitimi almış olan birisi olsaydı bu ifadeyi asla ve asla kullanmazdı. Şimdi, dolayısıyla da aile danışmanlığı konusunu da... Ha, bu arada şunu da söyleyeyim: Mesela, Türkiye’de şu anda... Ben 1991 yılında mezun oldum, 1991 yılında 6 tane psikoloji bölümü vardı, şimdi 84 tane var. 1991 yılında 250-300 kontenjan vardı, şimdi 6 bin kontenjan var. Aynı sorun psikolojik danışma ve rehberlik bölümü için de söz konusudur. Ciddi bir enflasyona doğru da gidiyoruz orada ve dolayısıyla çok kalitesiz mezunlar vermeye başladık. Şöyle bir örnek vereyim size: Avrupa’da ve Amerika’da bir psikoloji bölümündeki ortalama öğretim üyesi sayısı 20 civarındadır, Türkiye’de bu, 1,5-2 civarında. Bazı üniversitelerdeki psikoloji bölümlerinde psikoloji kökenli öğretim üyesi yok. Normalde izin verilmemesi lazım ama bir şekilde bu izinler alınıyor. Dolayısıyla da psikolojik olarak ileride topluma destek verecek olan insan kapasitemizin de sorgulanması gerekir. Bunun için de birtakım önlemler alınması gerekir ki yarın bizim aile birliğini kuvvetlendirecek yöndeki vereceğimiz hizmetlerin kalitesi de yüksek olsun.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Bir soru sormak istiyorum eğer müsaade ederseniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Deniz Hanım, çok hızlı sorun ve hızlı cevap alalım çünkü diğer konuşmacılarımız da bekliyor.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Çok kısa soracağım.

Şimdi, Türk Psikologları Derneğinin değişik eğitimleri, farklı eğitimleri olduğunu ben biliyorum, takip ediyorum çünkü. Bunların içerisinde aile danışmanlığı, evlilik ve çift terapileri, artı, cinsel terapi eğitimleri var. Bu eğitimleri almış arkadaşların sahadaki çalışma şartları, karşılaştığı sorunlar veya yeterlilik ölçüleri ya da bu eğitimlerin artırılması ya da daha donanımlı hâle getirilmesiyle ilgili çalışmalarınız var mıdır? Bu konuyla ilgili Komisyonumuza tavsiyeniz olacak mıdır?

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. GÖKHAN MALKOÇ – Şimdi, şöyle söyleyeyim: Çeşitli sivil toplum kuruluşları bu anlamda bir sürü eğitim açmaktadır. Burada da bir akreditasyon sistemine gidilmesi lazım. Yani bizim kendi derneğimizde olsun, başka dernekte ya da başka bir kuruluştaki hangisi hangi eğitimi veriyorsa bu eğitimlerin mutlaka ama -her alanda söylüyorum bunu- akreditasyona tabi tutulması lazım, yani kalite standartlarının belirlenmesi lazım. Dünya böyle yapıyor, biz bir defa eğitimi veriyoruz, amiyane tabirle, parasını alıyoruz, sonra da bir daha sormuyoruz “Ne yapıyorsunuz, ne ediyorsunuz?” diye. Yeni yeni başlattığımız birtakım şeyler var, işte, verilen eğitimlerin sonrasının izlenmesi gibi ama maalesef, ülkemizde böyle bir uygulama yok. Yani eğitimlerin mutlaka ve mutlaka bir akreditasyona tabi tutulması zorunluluğu gelmiştir ve geçmiştir de.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Özellikle ailelerin ekonomik zorluklarla baş etme yöntemleriyle ilgili öneriniz ve psikoloji meslek mensuplarının sahada daha etkin çalışmasıyla ilgili önerileriniz tutanağa geçti.

Sadece bir soru soracağım, eğer varsa onu yazılı olarak rica edeceğim sizden: Derneğinizin boşanma süreci ve sonrası sorunlarına ait bir araştırması var mı? Yani boşanma sebepleri ve sonraki süreçlerin yönetilmesi gibi ya da aile içinde aile çatışmalarının çözümünü için, madde bağımlılığına bağlı bir çatışma olabilir, başka bir nedenle olan çatışmaların çözümüyle ilgili araştırma verileri var mı? Sadece olup olmadığını öğrenmek istiyorum.

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. GÖKHAN MALKOÇ – Kadın birimiz daha çok kadına yönelik şiddet konusunda yoğunlaşmış durumda ama şunu da söyleyeyim: Araştırma zaman ve para gerektiren bir şeydir, bizim de paramız yok maalesef.

BAŞKAN – Peki, varsa onu rapora işlemek adına sormuştum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. GÖKHAN MALKOÇ – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Kadriye Bakırcı.

Buyurun Hocam.

Süreniz on beş dakika. Az önce söylemediğim için Gökhan Bey...

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. GÖKHAN MALKOÇ – Çok özür diliyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz.

2.- Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kadriye Bakırcı'nın, iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması hakkında sunumu

PROF. DR. KADRİYE BAKIRCI – Teşekkür ederim.

Ben bu kadar geniş perspektiften baktığınız, bu konuyu da dâhil ettiğiniz için çok teşekkür ederim. Ayrıca, davetiniz için de teşekkürler.

Ben iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması meselesi üzerinde duracağım ama ondan önce bir iki şey söylemek istiyorum.

Şimdi, boşanma bir sonuç ve nedenleri araştırılırken sanki bana iki tane husus göz ardı ediliyor gibi geliyor, belki konuyla ilgili bilgi sahibi olmamadan da kaynaklanabilir. Birincisi mesela, “Kadın işsizliğinin şiddet veya boşanmalardaki rolü nedir?” konusu çok araştırılmıyor. Bence bunun üzerinde mutlaka durulması gerekir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 8

Bir de şimdi benim üzerinde duracağım "Aile içinde eşitsizlik acaba ilişkiyi nasıl etkiliyor ve bunun boşanma üzerindeki sonuçları nelerdir?" konusu, bu bence önemli ki eşler arasındaki... Kaldı ki Anayasa'nın 41'inci maddesi açıkça "Aile Türk toplumunun temelidir ve eşitliğe dayanır." diyor. Bu oldukça önemli ve bütün hukuk sistemleri tarafından kabul edilen bir ilke.

Şimdi, bu, aile içindeki eşitlik meselesini konuştuğumuz zaman da gündeme gelen konulardan bir tanesi bu iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması meselesi. Bu noktaya nasıl geldiğiyle ilgili bir iki cümle söyleyeyim, ondan sonra nedir bu iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması, onu açıklayacağım ve hangi politikaları kapsıyor, onu söyleyeceğim.

Şimdi, kadın ve erkek arasındaki eşitlik meselesine baktığımız zaman tarihsel süreç içerisinde, işte, 1945'lerden itibaren aslında kadın-erkek eşitliği uluslararası belgelere ve hukuka giriyor ama uzun süre bu eşitlik kavramı kadının korunması şeklinde kendini gösterirken daha sonra 1960'lardan itibaren kadının çalışma hayatındaki sayısının artmasıyla beraber korunma düşüncesinden uzaklaşma ve eşitlik anlayışına yaklaşma gerçekleşiyor fakat başlangıçtaki eşitlik modeli bizim "şekil" eşitlik dediğimiz yani "Kanunlar önünde kadınlar ve erkekler eşittir." dersek bu eşitliği sağlar." şeklindeki bir eşitlik yaklaşımı fakat bu eşitlik yaklaşımının daha sonra başarılı olmadığı, kadın ve erkek arasındaki tarihsel süreçten bu yana gelen uçurumların bu anlayışla giderilemediği fark edilince bizim şimdi "maddi eşitlik" dediğimiz ya da "fiilî, gerçek eşitlik" dediğimiz eşitlik modelleri geliştiriliyor.

Şimdi, bu fiilî eşitlik modelleri içerisinde neler var diye baktığımız zaman da özetle, 1960'lara kadar bireyler arası eşitlik modeli olarak kanun önünde eşitlik ilkesi ağır basarken, egemenken 1960'lardan itibaren gruplar arası eşitliğin kabul edilmesi, birinci olarak. İkincisi, aile yükümlülükleri olan çalışanların iş ve aile yaşamının uyumlaştırılmasının kabul edilmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana akımlaştırılması diye 3 tane modelle karşılaşırız.

"Bu gruplar arası eşitlik nedir?" dersiniz onun içinde olumlu önemler var, dolaylı ayrımcılık yasağı var, sistemli ayrımcılık yasağı var. O konumuz değil, üzerinde durmayacağım ama ben bugün sadece modellerden birisi olan iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması meselesi üzerinde duracağım.

Bu meselenin gündeme gelmeme nedenlerinden bir tanesi belki aile hayatı özel hayat alanı kabul edildiği için devlet çok uzun süre müdahale etmiyor yani aile içindeki şiddete de müdahale etmiyor, aile içindeki eşitsizliklere de fakat dediğim gibi, kadının 1960'lardan itibaren çalışma hayatındaki sayısının artmasıyla beraber o zamana kadarki politikalar sadece kadına yönelikken birdenbire kadın ve erkek arasındaki ilişkiler gündeme giriyor ve hukuk aile içindeki ilişkilere de müdahale etmeye karar veriyor ve işte, müdahale ettiği alanlardan bir tanesi bu ailedeki acaba bakım yükümlülükleri meselesinde bir şey yapılabilir mi kadının gerçek eşitliğinin, fiilî eşitliğinin sağlanabilmesi için? Bu konuda ilk yapılan düzenlemeyi Uluslararası Çalışma Örgütü yapıyor, ilk tanımı da o yapıyor, ondan sonra Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nden bahsediliyor, Türkiye'nin taraf olduğu, bir de yine Türkiye taraf olduğu Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa Konseyinin bir belgesi. Dolayısıyla, her ne kadar Türkiye ILO Sözleşmesi'ni imzalamamış olsa bile Türkiye şu anda hem Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın hem de Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin tarafı ve 2 sözleşmede de devletlere iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması yükümlülüğü getiriliyor ve yine herkesin bildiği gibi, Anayasa'nın 90'ncı maddesi uyarınca uluslararası sözleşmeler aslında, hâkimler tarafından veya sizler tarafından, kanun koyucular veya uygulayıcılar tarafından resen uygulanması gereken düzenlemeler. Dolayısıyla, Türkiye aslında bu yükümlülüğünü yerine getirmek zorunda. Bir de bizim tabii, Avrupa Birliği meselesi var, Avrupa Birliğine ilişkin taahhütlerimizden bir tanesi mevzuatımızı uyumlaştırma ve Avrupa Birliğinin bu konuda bir yönergesi var ve pek çok ülkede de uygulanıyor.

Şimdi "İş ve aile yaşamının uyumlaştırılması meselesi içerisinde hangi politikalar var?" dersiniz... Bu arada, şunu da söyleyeyim: "İş ve aile yaşamının uyumlaştırılması meselesi" derken, hukuk şu anda sadece aile içindeki bakım yükümlülüklerinin eşler arasında paylaşılması meselesine müdahale ediyor. Ev işlerine henüz müdahale yok fakat bu, ileride hukuk ev işlerine de müdahale etmeyecek anlamına gelmez, ileride belki bazı hukuk kurallarıyla erkek ve kadına "Ev işlerini de paylaşın." denilecektir diye düşünüyorum. Bu noktaya geldiğimizde göre ona gelmememiz için de bir neden yok.

Şimdi, ne gibi politikalar var uyumlaştırma içerisinde? Çocuk sahibi ebeveynlere tanınan izinler. Bunun içinde babalık izni var, hem erkeğe hem kadına tanınan ebeveyn izni var ve ailedeki diğer bağımlı bireylere bakma izni olanaklarının sağlanması, birincisi bu. Sonra, çocuk, yaşlı, engelli ve hasta bakım hizmetlerinin ücretsiz olarak veya çalışanların gelirleriyle uyumlu makul bir ücretle sağlanması ve yaygınlaştırılması; bakım hizmetleri. Üçüncüsü: Devlet veya işverenler tarafından ailedeki çocuklara, engellilere ve yaşlılara bakım için parasal yardım yapılması, bazı devletler bunu benimsiyor mesela. Dördüncüsü: Aile yükümlülükleri olanlar için esnek çalışma düzenlemelerinin öngörülmesi. Burada şu vurguyu yapmak istiyorum: Türkiye'de bu sadece kadın üzerinden konuşuluyor yani kadına esnek çalışma modelleri. Hayır, bu, aile yükümlülüğü olan kadın ve erkekler. Sadece kadınlara yönelik esnek çalışma modellerini dayatırsanız bu, Anayasa'nın eşitlik ilkesine de aykırı, Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ne de, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'na aykırı.

BAŞKAN – Pardon, burada hemen ben bir girmek istiyorum. Esnek çalışma dediniz ya, zaten bence o, kamuoyunda da çok yanlış biliniyor. Sadece kadın ve erkek de değil aslında, gençlerin erken istihdama dâhil olması, üretime erken dâhil olması için, öğrencilik döneminde, vesaire... Ya, doktorayı bitiriyor çocuk hiç iş deneyimi olmadan. O süreçte de aslında gençleri de erkenden istihdama dâhil edebilmek için de önemli bir model dünya örneklerinde de.

PROF. DR. KADRİYE BAKIRCI – Tabii, tabii.

BAŞKAN – Genç üzerinden tartışmıyoruz biz mesela esnek çalışmayı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 9

PROF. DR. KADRİYE BAKIRCI – Doğru, o da tartışılabilir ama mesela şu andaki mevzuatta da gene bir kadın vurgusu var. Bazı değişiklikler yapıldı İş Kanunu'nda da Devlet Memurları Kanunu'nda da kadınlar üzerinden ama yani bu pekala, mesela Anayasa Mahkemesine iptali için gidilebilir diye düşünüyorum. Eşitlik ilkesine aykırı bu hükümler, pekala götürülebilir.

Ondan sonra, bir başka durum, çoğu kadın olan atipik işçilerin ayrımcılığa karşı korunmaları. Çünkü bunlar, bu kısmi zamanlı çalışanlar örneğin çoğunlukla kadınlar, dünyanın her tarafında, sadece Türkiye'ye özgü bir şey değil bu. Hatta tam Türkiye'de zaten kısmi çalışma modeli çok benimsenmediği için erkekler neredeyse kısmi hiç çalışmıyor. Bunların iş güvencelerinin sağlanması, ayrımcılığa karşı korunmaları son derece önemli. Aile yükümlülükleri olanların, yine, işte, ayrımcılığa uğramamaları, özellikle feshe karşı korunmaları. Burada da şu sıkıntı var uygulamada: Mesela İngiltere bu, aile yükümlülükleri olanların feshe karşı korunmaları meselesini ilk mevzuatına koyduğu zaman, hani, niye böyle bir şey koydular diye baktığım zaman şunu gördüm: İngiltere'de bir bakıyorlar, medeni hâle dayalı ayrımcılık yasağı yokken mesela bekârları tercih ediyor işverenler, aile yükümlülükleri olanları tercih etmiyor kadın veya erkek, her ikisi de paylaştığı için ebeveyn iznini. O yüzden aile yükümlülükleri olanların ayrımcılığa karşı korunmaları ve bu vurgunun yapılması son derece önemli çünkü bekârlara kıyasla ayrımcılığa uğrama ihtimalleri çok yüksek, istihdamda özellikle.

Yine, aile yükümlülükleri olan çalışanların yasal izin sürelerinin sonunda hak kaybı olmadan eski işlerine dönebilmeleri gibi politikalar. Yani bunlar bazı ülkelerde, bunların, bu modellerin hepsi bir arada, bazı ülkelerde de bazıları daha ağırlıklı olarak uygulanıyor. Şimdi, bir defa, bu, bizim iş ve aile yaşamının uyumlaştırılmasıyla ilgili, eski bakanlardan, kadından sorumlu ilk Bakan Güldal Hanım döneminde aslında bir ebeveyn izniyle ilgili yasa tasarısı hazırlanmıştı. O nerede mesela, bilmiyorum ama bu, Avrupa Birliğine, mevzuatına uyumlu bir şekilde hazırlanmıştı. O gündeme gelmedi ve şu an İş Kanunu ve Devlet Memurları Kanunu'nda yapılan düzenlemelerde Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı düzenlemeler var. Bir onu söyleyeyim.

Bir de Gebe veya Emziren Kadınlar Yönetmeliği'nde problemler var. Bu, Gebe veya Emziren Kadınlar Yönetmeliği'nde, şimdi, çocuk bakımının sağlanmaması, maalesef, işte, hocam da anlattı, yani "Çocuktan sonra sorunlar çıktı. Bakıcı bulamadık, 10 tane bakıcı değiştirdik vesaire." diyor ve hocam ve eşi son derece yüksek eğitilmiş, iyi yerlerde olan insanlar. Bu sorunu, düşünün ki toplumun genelini düşündüğünüz zaman, alttakiler nasıl yaşıyor?

Dolayısıyla bu, çocuk bakımı meselesini, engelli bakımı, yaşlı bakımı meselesini gerçekten bir politika olarak mesela bence devletin üstlenmesi lazım. İşverenlere bıraktığınız zaman, işveren için bir maliyet oluşturduğu zaman işveren kadın istihdam etmeme yoluna gidiyor. Gebe veya Emziren Kadınlar Yönetmeliği de işverenleri teşvik ediyor kadınları istihdam etmemek için çünkü yönetmelikte işverenlere getirilmiş olan emzirme odası açma ve yurt açma yükümlülüğü kadın işçi sayısı üzerinden hesaplanarak yükümlülük olarak düzenlenmiş. O zaman işveren ne yapıyor mesela? 100 kadın işçi çalıştırırsa emzirme odası açma yükümlülüğü olduğu için 99 tane çalıştırıyor, emzirme odası açmıyor. 150' den fazlaysa da yurt açma yükümlülüğü var, orada da 149 tane çalıştırıyor, yurt açmıyor. Dolayısıyla bu kadın işçi kavramının mesela çıkarılması lazım, toplam bütün işçiler üzerinden hesaplanması lazım ya da bu yükümlülüğü devlet alsın, devlet bu yükümlülüğü versin çünkü işverenler bu defa da maliyetinden kaçınıyor.

Herhâlde sürem doldu.

BAŞKAN – Evet.

PROF. DR. KADRİYE BAKIRCI – Peki, burada kesiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Hocam.

Şöyle, zaten on beş dakikaya sığmadığını düşündüğünüz, ilave edilmesini ve tutanaklara geçmesini istediğiniz şeyleri yazılı olarak sizden ayrıca alabiliriz, bunda mani bir durum yok.

Hocam, sizin için de geçerli bu.

Burada bazı konular atlanmış olabilir, zaman yetmemiş olabilir. Bunları yazılı alabiliriz.

Teşekkür ediyorum.

Kadriye Hocama katkı ya da soru var mı?

Deniz Hanım, buyurun.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ben sayın hocamdan verdiği bilgilerin tamamını yazılı olarak rica edecektim. Sizin dediğiniz gibi, eklemek isteyeceklerinin çok faydalı olacağını düşünüyorum.

Hepinize teşekkür ederim.

PROF. DR. KADRİYE BAKIRCI – Tabii, memnuniyetle.

BAŞKAN – Buyurun.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Hocam, teşekkür ediyoruz öncelikle.

Bu İş Kanunu ve Devlet Memurları Kanunu'nda Anayasa'ya aykırılıkla ilgili bir iddiada bulundunuz, daha doğrusu böyle bir tespiti paylaştınız. Buna ilişkin, bu, gündeme geldi mi? Yani daha doğrusu, Anayasa Mahkemesine...

PROF. DR. KADRİYE BAKIRCI – Yok, daha yeni çıktı bu kanun, galiba geçen hafta.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Ha, yeni, pardon.

Şimdi, onu bu konuyla ilgili biz bir inceleyelim, onu daha sonra ben sizinle paylaşmak istiyorum. Bunu bir çalışalım biz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Ergün Bey.

Evet, başka katkı ve ilave yoksa devam edelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 10

Ayla Hanım, buyurunuz.

PROF. DR. KADRİYE BAKIRCI – Sayın Başkan, ben bir şey daha ekleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Kadriye Hanım.

Bir saniye Ayla Hanım.

PROF. DR. KADRİYE BAKIRCI – Bu, iş ve aile yaşamının uyumlaştırılmasıyla ilgili araştırma yok ama Almanya’da bir araştırma var. Çocuklarına zaman ayıran ve çocuklarının bu bakım yükümlülüğünü yerine getiren evliliklerin daha uzun sürdüğüne dair. Onu ekleyeyim dedim.

BAŞKAN – Önemli evet, teşekkür ediyorum.

Yani çocuklarıyla aile olmayı başarabilmiş insanlar iş hayatında daha verimli ve mutlu oluyorlar.

PROF. DR. KADRİYE BAKIRCI – Yani ben şunu düşünüyorum: İnsan emeğini çok seviyor. Erkek emek verince daha çok üzerine titriyor o ailenin veya çocukların.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önemli bir veri bu. Çok önemli bir veri bu ama bunu yazılı olarak aldığımızda rapora da geçirmemiz kolaylaşacak.

Teşekkür ediyorum.

Evet Ayla Hanım, buyurunuz.

3.- *Hazar Eğitim, Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Ayla Kerimoğlu'nun, Kadına Yönelik Şiddet Projesi'nde elde edilen veriler hakkında sunumu*

HAZAR EĞİTİM, KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI AYL A KERİMOĞLU – Derneğimiz yirmi üç yıl önce kurulmuştu. Aslında kadına yönelik eğitim faaliyetleri yapıyor ama eğitimlerimiz, okuma yazma şeklinde değil, daha akademik düzeyde eğitimlerden oluşuyor. Bu arada da sosyal sorumluluk projelerinde de çalışıyoruz. En son geçen yıl yaptığımız çalışmada kadına yönelik şiddeti mercək altına aldık. Ayrıca, madde bağımlılığıyla alakalı çalışmalarımız var, Türkiye'deki çözüm süreciyle alakalı çalışmalarımız var; sığınmacı ailelerle, kadınlarla alakalı da çalışmalar yürütüyoruz.

Bugün benim davet nedenim, kadına yönelik şiddet projesinde elde ettiğimiz verileri sizlerle paylaşmak. Bir yıl süren bir çalışmaydı, 2014-2015 yılları içerisinde gerçekleştirdiğimiz bir projeydi bu. Projemiz saha araştırması, sığınmaevleri ziyaretleri, Belçika ziyareti –projede partner ülkemizdi- kadın eğitimi, kanaat önderleri eğitimi, eğitimci eğitimi, kapanış semineri ve raporlama süreçlerinden oluşuyordu.

Ben sadece önemli bulduğumuz maddeleri, başlıkları sizlerle paylaşmak istiyorum.

“Şiddeti nasıl tanımlarsınız”la alakalı bir algı sorusu sorduk kadınlara. Burada önemli olan, kadınların hemen hepsi şiddetin bütün formlarını şiddet olarak kabulleniyor. Bu önemli bir gelişmeydi bizim için. Mesela son zamanlarda aslında şiddet olarak tanımlanmış olan ısrarla takip etmek de kadınlar tarafından, üstelik yüzde 78,7 oranında şiddet olarak tanımlandı. Bizim projedeki hayatın herhangi bir döneminde –İstanbul’da gerçekleşti bu proje bu arada- şiddete uğrayan kadın oranı yüzde 44,2 olarak tespit edildi. “Kimden şiddet görüyorsunuz?” sorusunda aslında bilineni tekrar eden bir veri ortaya çıktı, eşler yüzde 68’le birinci sırada yer alıyor. Ama ilginç olan, ikinci sırada hemen annelerin gelmesi, üçüncü sırada babalar. Yine çok ilginç olan, kayıvalide ve görümcelerin de burada bir sıralamada yer alması. Burada bizim değerlendirmemiz, şiddet, evet, en fazla erkekten geliyor olmakla birlikte kadınların aslında çoklu şiddetle, güçsüz kadınların çoklu şiddete muhatap olduklarının da tespit edilmesiydi.

Biz erkeğin eğitim seviyesi ve hane halkı geliriyle şiddetin oranısına da bakmak istemiştik. Burada, yine, aslında bilinen üzere, lisans ve üstü yani eğitilmiş erkeklerin daha az şiddet uyguladığı ve hane halkı gelirinin şiddete etkisinin de olumlu düzeyde yansıdığı. Yani ekonomik refah arttıkça şiddetin de azaldığı yönünde.

“Ne çeşit şiddete muhatap oluyorsunuz?” Biz bu yüzde 44’e her türlü şiddeti sormuştuk. Bunların içerisinde mesela -yüzde 44’e soruyoruz artık- azarlama, hakaret, küfür gibi psikolojik şiddete muhatap olanlar yüzde 91. Burada çoklu seçenekler işaretlenebiliyordu. Yani bunu işaretleyen aşağıda başka bir maddeyi de işaretleyebilirdi. Tokat yüzde 45 ama hasar bırakılacak şekilde şiddet görme yüzde 32 yani bu oran da yine de aslında çok yüksek bir oran, yüzde 44’ün içerisinde yüzde 32. Burada kısıtlınamalar, sınırlandırmalar, gelire el konma, harçlık verilmemesi gibi nedenlerle de şiddete muhatap olduğunu belirten kadınlar vardı.

Ne sıklıkta şiddet uygulandığını da merak ettik. Burada ilginç veriler ortaya çıktı çünkü en fazla şiddet uygulayan yani yüzde 68 olan eşler burada biraz aşağıya düştü. En fazla aile ve akraba büyükleri, en hızlı, en fazla, sürekli şiddet uygulayan aile büyükleri 29 olarak çıktı. “Sürekli eşim şiddet uyguluyor.” diyen de yüzde 9,7’ye kadar düştü ama “çok seyrek” diyenlerde yüzde 35 var. Yine, kayıvalide, kayınpeder, görümce sürekli şiddette öncelikli sırada yer aldı.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sürekli beraber olmalarının bir etkisi herhâlde, değil mi?

HAZAR EĞİTİM, KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI AYL A KERİMOĞLU – Ama eşle de sürekli beraber ama anne, baba, kardeşlerde, aile büyüklerinin...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Çalışma hayatından dolayı belki erkekler belli saatlerde geliyor.

HAZAR EĞİTİM, KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI AYL A KERİMOĞLU – Olabilir.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama görümce, kayıvalide tüm gün beraberler.

HAZAR EĞİTİM, KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI AYL A KERİMOĞLU – Ama bunların içerisinde çalışan kadınlar da var tabii, hepsi ev hanımı değil yani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 11

Şiddetin nedenlerini de sormak istedik yani "Evde neden şiddet var, siz neden şiddete uğruyorsunuz?" gibi. Aslında ummadığımız bir cevapla karşılaştık. Bu, bildiğimiz ama insanların itiraf edeceğini düşünmediğimiz bir cevaptı: İletişim eksikliği yüzde 49,6. Neredeyse yarıya yakını iletişim eksikliği, iletişim sorunlarını şiddete uğrama nedeni olarak tespit etmişler. Biraz evvel iki hocamın da ifade ettiği gibi, ekonomik sorunlar gerçekten aile içi şiddetin çok temel nedenlerinden biri. Ruhsal problemler, yine, yüksek oranda yer alıyor, yüzde 17 ve alkol ve madde bağımlılığı yine ilk sıralardaki yerini almış oluyor.

Şiddetin nedenleri, bizim bu araştırmalarımızdaki bulgularımız aslında diğer çalışmaların da tespit ettiği nedenler. Burada da gördüğümüz gibi, yoksulluk, alkol, madde bağımlılığı, ruhsal hastalıklar, çocukken şiddete maruz kalmanın şiddeti arttırdığı, eşler arası zayıf iletişimin ise kadına yönelik şiddette yine önemli etkenlerden biri olduğunu söylüyor araştırmalar.

Biz, kadınların şiddete maruz kaldığında ne yaptıklarını da merak ettik, "Nasıl karşılık veriyorsunuz, ne yapıyorsunuz, arkadan davranışınız ne olur?" diye. Yüzde 63 oranında karşılık bulunduğunu görüyoruz. Bu, aslında, hem şiddetin şiddeti doğurduğuna dair bir veri olarak da okunabilir. Bunun çeşitli şeyleri var, tokat, küfür, beddua gibi. Yüzde 17'si alkol ve sigaraya yöndiğini söylemiş. Bu da şiddetin insanları kötü alışkanlığa ittiğini gösteriyor. Diğer bir ilginç veri bana göre, yüzde 31'i "Allah'a sığınırım, dua ederim." diyor. Ben bunu çaresizliğin en derin noktası olarak görüyorum. Hiçbir şey yapamayan insanların yapabileceği, en kolay yapabileceği şey bunun giderilebilmesi için bir yüce aşkın güçten yardım talep etmek.

Biraz evvel aslında hocam da bahsetti, şiddet ve memnuniyet ilişkisinden. Burada da yine o da ortaya çıkıyor, şiddetin evlilikten memnuniyeti ve hayata bakışı nasıl etkilediğiyle alakalı. Elbette sonuçlar açık olarak gösteriyor ki evlilikten memnun olanlar... Sürekli şiddet görenler yüzde 58,6 oranında evliliklerinden memnun değil. Çeşitli dereceleri var, görüyorsunuz. Hayatlarından memnuniyetsizlik de yine yüzde 56,8. Burada oranlar aslında diğerlerine baktığımızda biraz düşük gibi görülüyor ama şunu da görmemiz lazım: Buradaki şiddet, hayatı boyunca şiddete uğramış kadın, gençliğinde şiddete uğramış ve evliliğinde belki uğramamış. Yani buradaki oranlar şiddete yoğun uğramış olanların direkt oranları değil, o genel şiddet tanımı içerisindeki yüzde 44'ün oranları.

Programın belki de benim için en ilginç kısımları veya en önemli kısımları, şiddetin mağdur üzerindeki etkisi, "Şiddete uğrayan kadın ne hissediyor?" meselesi önemliydi. Tahmin ettiğimiz gibi yine psikolojik nedenler, yüzde 43 oranında "Sorunlara neden oldu." diyen kadın var. Yine, yapılan çalışmalar, şiddete uğrayan kadınların daha fazla hasta olduğu ve daha fazla antidepresan kullandığını bize söylüyor, veriler de bunu teyit ediyor. Kadınların kendilik algısının bozulması, kendini değersiz hissetmesi, psikolojik açıdan yıpranmış olmaları da o kadınların ondan sonraki hayatları açısından, şiddete karşı durmaları açısından bence onları oldukça olumsuz etkileyen bir veri. Yine, şiddeti uygulayan kişiden nefret etmesi kadar şiddeti uygulayan cinsten nefret etmesi de burada söz konusu.

Bizim yaptığımız sığınmaevi ziyaretlerinde, şiddete uğrayan bir kadının hikayesi çok ilginçti. Şöyle diyordu: Aslında dört, beş yıl olmuş, sığınma evinden ayrılmış, hayatını kurmuş ve şimdi oldukça mutlu. Hayatını yeniden kurmuş ve bağımsız yaşıyor, bu anlamda da hayatıyla barışık. Ama dört, beş yıl geçmiş olmasına rağmen, şiddet öyküsünü anlatırken tamamen o anlık travmayı yeniden yaşadığı âdeta bizim yanımızda. Ve şöyle söyledi... Çalışıyor, iş yerinde, çalıştığı yerde de birtakım erkekler de var. "Eğer herhangi biri, içlerinde, bana yaklaşırsa midem bulanıyor ve hemen lavaboya gidip çıkarıyorum." dedi. Bu aslında travmanın ne kadar derin olduğunu, kendisinin ne kadar mutlu olduğunu, o anki hayatından ne kadar memnun olduğunu söylese de atlatamadığı bir travmaya sahip olduğunu gösteriyordu.

Şimdi, şiddetin getirdiği duygular şöyle tanımlanıyor: Önce bir şok ve hissizlik hâli, sonra her an şiddetin yaşanacağına dair duyulan bir korku. Bu korkunun desteklediği mutsuzluk, öfke ve kendini suçlama davranışları, arkasından gelen çaresizlik ve intihar.

KSGM'nin yaptığı araştırmalarda da travma sonrası stres bozukluğu yaşayan kadınların oranının yüzde 64 olduğunu söylüyor. Yine hocam belki düzeltilir, bilmiyorum ama, doğal afetler sonucunda oluşan travma sonrası stres bozukluğuna baktığımızda, kimi yerde 4, kimi yerde 6, kimi yerde 8 gibi çok düşük oranlar çıkıyor. Bu, eşinden şiddet gören kadınlarda bu kadar yüksek çıkmasını muhakkak değerlendirmeye almak lazım çünkü hayatta en çok güvendiği, en çok sevdiği, belki birlikte yürümek, hayatı birlikte yaşamak istediği insandan gelen şiddeti kaldırmak diğerleri kadar kolay olmuyor. Yüzde 48 oranında depresyon ve maalesef yüzde 12 de intihara teşebbüsle sonuçlanıyor şiddet.

Biz, algı olarak sorduk kadınlara, şiddet gören, görmeyen bütün kadınlara sorduk... Bu arada, araştırma 1.100 kişi üzerinde gerçekleşti. "Şiddet gören bir kadın sizce ne yapmalı?" diye sorduk. Yüzde 53 oranında hukuka başvursun, yüzde 25 psikolojik danışmanlık alsın, işte, aileden yardım alsın vesaire gibi öneriler geldi. Aynı zamanda biz bu soruyu bir de sadece şiddet gören kadınlara sorduk "Peki, siz ne yapıyorsunuz?" diye. "Herhangi bir destek alıyor musunuz?" diye sorduğumuz kadınların yüzde 75'i maalesef hiçbir yerden destek almıyor. Bu kadınlara muhakkak ulaşılmalı duygusunu oluşturuyor bende bu. "Evet, destek alıyorum." diyen yüzde 24 ise -bakın aşağıda hemen maviyle işaretli- yüzde 95 oranında psikolog, psikiyatrist ve aile danışmanına müracaat ediyor. Hukuka müracaat eden sadece yüzde 5. Bunun da nedenini merak ettik aslında. Dedik ki: "Neden yapmıyorsunuz?" "Hukukla alakalı ne biliyorsunuz?" sorusunu sorduk, "Hukuki haklarınızı biliyor musunuz?" sorusunu sorduk, kadınların üçte 1'i hiçbir şey bilmediğini söyledi. Arada farklı derecelendirmeler var ama yüzde 19'u "Ben biliyorum." dedi. Ama bilgisini ölçmüyoruz elbette, sadece bildiğini söyleyene itibar ediyoruz. Ama altta da hemen "Peki, nereden öğreniyorsunuz?" sorusuna yüzde 61 oranında televizyonlar gösterildi. Televizyonlardaki kadın programları, rating amaçlı düzenlenen programların sağlıklı bilgiyi ne kadar vereceğini herhâlde değerlendirmek gerekiyor.

Ayrıca, yine sığınmaevlerinde yaptığımız çalışmalarda kamu spotlarının çok etkili olduğunu gördüm. Mesela, kadın anlatıyor, on yıl şiddete muhatap olduktan sonra 183'ü duymuş ve aramış. Ya da sığınmaevi şu an bizim yaptığımız çalışmada biliniyor ama

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 12

geçmiş senelerde bilinmediği için sığınmaevini duyana kadar şiddete uğradığını söyleyenler var. Eğer televizyon bilgi kaynağı ise bu muhakkak kullanılmalı diye düşünüyorum.

Sığınmaevleriyle alakalı da soru sorduk. Biz, aynı zamanda biraz sonra bahsedeceğim, Belçika'da da bu çalışmayı yaptık. Belçika'da da, Türkiye'de de sığınmaevleri kadınlar tarafından çok olumlu algılanmıyor maalesef, bir olumsuz yaklaşım var. "Sığınmaevine gider misiniz?" dediğimizde yüzde 56'sı "Gitmem." diyor. Yüzde 37'si "Olabilir." diyor. Bu yüzde 56 farklı nedenlerle bunu söylüyor ama yüzde 10'unu sığınmaevlerini bir çözüm olarak görmüyor. "Sürekli değil." diyor, "Şiddet beni orada da bulur." diyor, "Güvenli değil." diyor. Dolayısıyla, sığınmaevleriyle alakalı bilgilendirmede de bir eksiklik olduğunu, bir duyum var ama içerik açısından da bir eksiklik olduğunu düşünebiliriz burada. Yine, bizim sığınmaevlerinde yaptığımız çalışmada oradaki kadınlar şunu söylediler, ailelerinin yanına gidemediklerini söylediler. Yani, burada yüzde 56'nın içerisinde çok yüksek oranda "Ben aileme giderim." diyor ama aslında orada biz kadınların ailelerine gidemediğini öğrendik. Hikâye şu: Bir, zaten ekonomik açıdan zor durumda olan aile, kızın anne-babası kızı ve çocuklarını bir arada alıp bakmak istemiyor. "Gelirsen sen yalnız gel." diyor mesela. Kadın da diyor ki: "Ya, altı aylıkken duvara fırlattı bebeğimi, ben şimdi o çocukları bu adama nasıl bırakayım da babamın evine gideyim? Yani babam kızını düşünüyor, tamam da ben de çocuklarımı düşünüyorum, nasıl gidebilirim?" diyor. Ya da, mesela birkaç örnekte gördüğümüz gibi, eş şiddet uyguluyor ve kadın da ayrılma kararı alıyor. Eşyle de anlaşılıyor aslında ama kızın anne ve babası, hakkında ölüm fermanı çıkarıyor. Bu çocuk, çocuk diyorum çünkü 20 yaşındaydı, çok uzun zaman yani normalde sığınmaevleri üç ay, altı ay gibi sürelerde misafir ediyor, zorlu şartlar olursa bu uzatılabilir ama bir yıl boyunca oradaydı ve maalesef -hâlâ ailesiyle devam ediyor irtibatlarımız- ailesiyle hâlâ anlaşamadılar, hâlâ ailesi kabul etmiyor, hâlâ saklanıyor. Bu kızımız orada eğitime yönlendirilmiş. Liseyi bitirdi, üniversiteye gidip psikolog olmak ve kendisi gibi olanlara yardımcı olmak istiyor, biz de dernek olarak eğitim bursunu üstlendik. Onun bu amaçlara ulaşabilmesi için biz de çalışıyoruz.

Aslında biraz evvel hocam yine değişti ama tekrar değinmekte fayda olduğunu görüyorum, biz kadına yönelik şiddeti kadın sorunu olarak gördüğümüz sürece bu sorunu çözmenin mümkün olmadığını düşünüyorum. Çünkü kadına yönelik şiddet kadından başlıyor, öncelikli muhatabı belki kadın ama aslında şiddet uygulayan erkeğin de sorunu, o ailede yaşayan çocuğun da sorunu, ailenin sorunu, toplumun sorunu. Bir halk sağlığı gibi ele alınması, toplumun bütün kesimlerini etkileyen bir sorun gibi ele alınması, toplumun bütün kesimlerinin de bu soruna duyarlı hâle getirilmesi açısından kıymetli diye düşünüyorum.

Yine, biz yaptığımız çalışmalarda, bunu psikolog ve psikiyatristlerin ifade ettiği şeyler olarak söylüyorum, şiddete diğer muhatap olmak kadar şiddete tanık olmak da ikincil travmalar yarattığını biliyoruz. Burada çocuklar, en fazla etkilenen, en fazla travmaya uğrayan kesim. Zira, şiddete uygulayan erkeklerin beşte 1'i çocuklarına da zaten şiddet uyguluyor. Ve şiddet uygulayan ya da şiddet ortamında yetişen çocukların kendi yaşlarına göre ileride şiddet uygulamaya daha meyilli olduğunu, eğer kız ise şiddet uygulanmasına daha fazla izin verdiğini de araştırmalar söylüyor.

Bizim bunlar verilerimizdi. Peki, biz projede ne yaptık? Mağdur kadınları eğittik. Bu yüzde 44'e araştırma yapılırken sorduk, anket çalışması yapılırken: "Sizlerle alakalı bir eğitim verilecek, gelmek ister misiniz?" diye. 300 küsur kadın kabul etti, sonra biz bu 300'ü defalarca aradık, belki binlerce telefon açtık fakat anca 100 tanesini getirebildik, 105 kadın eğitime geldi. Bu, bir, çaresizlik duygusundan kaynaklanıyor. İki, bu tür çalışmalara katılmasından, eşlerinin duyduğu takdirde, başına gelebileceklerden korkuyor. Üçüncüsü, bunlar temizliğe gidiyor ya da çalışıyor, vakitleri müsait olmayabiliyor. Dördüncüsü, bu ailelerde çok fazla çocuk var, çocuklara ya da hastalara bakıyorlar. Bir de, maalesef, ilgisizlik de var. Belki öğrenilmiş bir çaresizlikten kaynaklanan bir ilgisizlik.

Bu kadınlarla yaptığımız eğitimlerde, yine biz eğitimlerimizi, gerçekten, -biraz evvel hocam da söyledi, uzman kişilerin olmasının çok önemli olduğunu- bunların denetlenmesi gerektiğini düşünüyorum, profesör doktor hocalarımızla yaptık. Hem psikolog hem psikiyatrist hem de aynı zamanda klinik psikolog olarak yanımızda bulundular çünkü bu eğitimler verilirken orada tekrar travmatik o halleri yaşayan, eli ayağı titreyen, gözleri yaşaran bir sürü kadın, hatta fenalaşan kadınlar oldu, anında onlara müdahale etmemiz gerekti.

Kadın eğitimlerinden sonra kanaat önderlerine eğitim verildi. Kanaat önderi dediğimiz kesim aslında topluma en fazla nüfuz eden kesimdi; öğretmenler, din görevlileri, muhtarlar, STK başkanları, o bölgedeki müdürler. Fakat çok ilginç, bu beni çok şaşırttı doğrusu, kadına yönelik şiddet televizyonda, basında, çevremizde belki en fazla konuşulan, en fazla gündem oluşturan konu fakat benim gördüğüm, açıkçası bu ifadeyi kullanmak ne kadar doğru bilmiyorum ama en fazla cahil olduğumuz konu. Çünkü biz bu konuyla alakalı eğitimler verilirken, orada bulunan insanların şöyle itiraflarıyla karşılaştık: Bize, işte, şunlar şunlar geliyor, şu türden vakalar bize anlatılıyor ama biz ne yapacağımızı bilmediğimiz için, yanlış yönlendiririz korkusuyla ya da polise gidersek başımıza bela olur ya da, işte, komşum ama, işte, kapısını çalsam başıma bir iş gelir mi korkusuyla, pek çok nedenle müdahale etmekten kaçındıkları ve bunların temelinde de bilgisizlik olduğunu gördük.

Yine, hoş olmayan bir şey, program aralarında, bir gün süren eğitimlerdi bunlar, bize gelip, "Bana da şiddet uygulanıyor ve ben bu sorunumu kendim halledemiyorum ki bir başkasına nasıl faydam olsun?" diyen üniversite mezunu, meslek sahibi kadınlar, eşleri de aynı şekilde olan kadınlarla karşılaştık.

Belki bir ilginç örnek de, şiddetin kadın ve çocuk üzerindeki etkisi anlatılırken orada bir beyefendi ağlayarak "Ben eşime şiddet uygulamıştım, o kadar pişmanım ki." dedi. Bu da ilginç bir anekdot olarak aklımda yer etti.

Bizim çalışmalarımızın...

BAŞKAN – Ayla Hanım, üç dakika içinde toparlayalım lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 13

HAZAR EĞİTİM, KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI AYLA KERİMOĞLU – Bir diğer çalışmamız sığınmaevi personeline eğitim vermektir ve şu an hâlâ sığınmaevi personeline süpervizörlük eğitimleri vermeye devam ediyoruz.

Belçika'dan biraz bahsetmek istiyorum. Belçika'da kadına yönelik şiddet bir yılda yüzde 6, Türkiye'de bir yılda yüzde 10 oranında. Dolayısıyla, orada daha fazla başarılmış bir şeyler var diyerek Belçika'yı da ziyaret etmiştik. Oradaki hukuki düzenlemeler, polisiye yöntemler, sığınmaevlerinin işleyişi, sivil toplum çalışmaları ve halkın farkındalık düzeyiyle alakalı çalışmalar yaptık. Peki, "Oradan iyi uygulama örneği olarak ne taşıyabiliriz?" diye baktığımızda, bir kere, kadına yönelik şiddetle alakalı polis özel eğitiliyor. Biz hem eğitim merkezlerini gördük hem eğitimcilerle konuştuk. Bunun önemli olduğunu düşünüyoruz çünkü Belçika göç alan bir ülke; Türkiye'nin doğusuyla batısı birbirinden çok farklı ve artık göç alan bir ülke. Yaşayan insanların kültürel özelliklerinin bilinmesi şiddeti tespit etmede kolaylık sağlıyor ve polis şiddet uygulayan birini gördüğü zaman, tespit ettiği zaman ona hemen terapi önerisi yapmak zorunda.

İki, polis-hastane-okul iş birliği. Bu da çok önemli. Hastane, okul ve polis şiddeti tespit etmekte, ortak çalışması şiddetin kolay tespit edilebilirliğini getiriyor. Çünkü kadınlar Belçika'da da öyle. Bir yardım kuruluşunda, üstelik kadına yönelik şiddetle alakalı yardım kuruluşunda çalışan, yıllarca çalışan bir kadın bir gün derneğe gelmiyor, bir öğreniyorlar ki hastanede, sürekli kocasından şiddet görüyormuş aslında ama onlar da itiraf edemiyorlar. Bu bir kadınlık hâli olarak sanırım her yerde devam eden bir olgu ama hastaneye gidince, işte, hastanede tespit ediliyor. Dolayısıyla, bu kurumlar arası koordinasyonun önemli olduğunu düşünüyoruz.

Sığınmaevi uygulamaları üç aşamadan oluşuyor. Bunun da çok kıymetli olduğunu düşünüyorum. Şöyle: Sığınmaevine müracaat edildiğinde, ilk etapta yapılan değerlendirmede o sorunun çözülebileceğine kani olunursa eğer aile birlikte terapiye alınıyor, çift terapisi veriliyor. Buradaki amaç sığınmaevine girmeden önce bu işi halletmek, çözmek. İkincisi, sığınmaevine hafif durumda müracaat edenlerin ayrı bir yerde, ağır şiddet ve can güvenliğiyle gidenler uzmanlaşmış sığınmaevleri denilen bir başka yerde tedaviye alınıyor. Onlarla o şekilde planlama yapılıyor.

Hukuki düzenlemelerde sıfır toleransla hareket ediliyor. Eğer, herhangi birinin geçmişinde şiddet öyküsü varsa... Orada kadın-erkek arasındaki şiddet ilişkisi bizden daha orantılı yani erkekler de şiddete daha fazla uğruyor Türkiye'dekinden, dolayısıyla hep iki taraflı işliyor hukuk. Hangi kesimde şiddet öyküsü varsa, on yıl önce, beş yıl önce fark etmez, ona velayet verilmiyor. Mal kısmında da öncelik mağdura veriliyor ve hâkim öfke kontrolünü zorunlu kılabilir.

Biz en son çalıştay yaptık -çalıştayda gördüğünüz başlıklar burada- ve çalıştay sonunda da önerilerde bulunduk. Bunlardan bir tanesi, kadının eğitimsel, sosyal, hukuki, ekonomik ve psikolojik açıdan güçlendirilmesi, zihniyet dönüşümlerinin gerçekleştirilmesi. Biraz evvel ekonomik açıdan güçlendirilmesinin çok önemli olduğunu söyledik ama gözden kaçan bir şey var miras hukukunun yeteri kadar işlemediğine dair. Erkekler maalesef malları kendi üzerine kaçırabiliyor ve hukuki olarak bu makul görünebiliyor ama kadınlar bundan çok mağdur ediliyor ve kadının yoksunluğunun bir nedeni olarak da tespit edilmesi ve üzerine gidilmesi gerektiğini düşünüyorum. Eğer eğitim, sosyal, hukuki, ekonomik ve psikolojik açıdan kadın güçlendirilirse ailenin de güçleneceğini düşünüyorum. Eş olarak kadın ve erkeğin aynı anda güçlendirilmesinin aileyi çok olumlu etkileyeceğini düşünüyorum.

Zihniyet problemleriyle mücadele: Biraz evvel dağıttığımız bültenlerde daha detaylı olarak yer aldığı için tek tek anlatmıyorum ama dinin kadını ikincilleştiren yanlış algılarıyla mücadele edilmesi, ki Diyanet'in bununla ilgili çalışmalarının olduğunu biliyorum ama hâlâ bu sorun varsa hâlâ yapılacak çok şey var demektir.

Medya yine çok önemli sorun kaynaklarından bir tanesi. Bence burada da çok ciddi yapılandırmalar gerekiyor.

Madde ve alkol bağımlılığıyla mücadele yine önem kazanıyor.

Biz aile destek merkezlerinin açılmasını, sorunların kangrenleşmeden çözülmesi açısından önemli buluyoruz ama gerçekten bu tür hizmetler, psikolojik hizmetler oldukça pahalı ve insanların ulaşması ve bu anlamda da yardım alması çok zor görünüyor. Bu anlamda halk sağlığı merkezleri gibi ücretsiz ve kolay ulaşılabilir bir şekilde aile destek merkezlerinin açılmasının faydalı olduğunu düşünüyoruz. Yine biraz evvel Belçika örneğinde verdiğim gibi ve bizim Türk hukukunda da artık var olduğu gibi öfke kontrol merkezleri, öfke kontrolüne yönlendirme ve bu türden merkezlerin açılmasının, davranış değişikliği doğuracak şekilde -erkeklerin bir kere şiddet uyguladı ve bitti gibi bir şeyi olmadığına göre- o erkeklerin rehabilitasyona alınmasının da önemli olduğunu düşünüyorum.

Çok teşekkür ederim. Sağ olun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim Ayla Hanım.

Buyurunuz Candan Hanım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Herkese "Günaydın." diyorum.

Çok teşekkür ediyoruz gerçekten. Hepimizin bildiği gerçekler, aslında çoğu yerde ifade ettiği gerçekler ama tekrar güncel istatistiklerle ve uygulamalarla bunların güçlü bir şekilde sizler tarafından ifade edilmesi aslında bir yandan üzücü, bir yandan da ortak bir dilin, ortak söylemlerin gelişmesi ve mücadelenin de daha sonuç alıcı noktaya ulaşması açısından gerçekten bizim için umutlandırıcı işin açıkçası. Ama sizler konuşunca şunu fark ettik: Bu alan çok zor bir alan gerçekten. Bu kadar gerçeğe, bu kadar soruna rağmen bu işin çözülememesi gerçekten çok üzücü.

Sizin verdiğiniz rakamlardan şunu görüyorum ben: Şiddeti uygulayana ilk önce, evet, ona saygı gidiyor. İlk önce şiddeti uygulayana saygı yitiyor ama bir süre sonra, bu şiddet sürdükçe, çaresizlik arttıkça öz benlik, öz güven, kendine saygı gidiyor ve siz de ifade ettiniz biraz önce, ciddi anlamda, yani boşanma gerçekleşse, o evlilik sona erse bile ya da şiddet o an itibarıyla sona erse bile maalesef şiddetin etkileri, sizin ifadelerinizde olduğu gibi, o yaşanmışlık asla unutulmuyor. O kişinin, belki beden sağlığı açısından

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 14

değil ama ruh sağlığı, toplumsal ilişkileri, sosyal ilişkileri açısından gerçekten çok büyük sıkıntılara sebep oluyor. Yani boşanmak bile, işin açıkçası, bu konuda bir çözüm olamayabiliyor.

Bu konuda aslında, gerçekten ne kadar büyük bir danışmanlığa, eğitime ihtiyacımız olduğu da açık. Sayın Gökhan Bey'in ifade ettiği gibi, aslında ben de onları yaşadım, hani siz anlatınca bana da çok tanıdık geldi. Ben de ikiz annesiyim. Dört yıllık evlilikte biz de sessiz sakindik, ikizler olduktan sonra gerginlik arttı, ki ben ve eşim tıp doktoruyuz yani aslında uzak değiliz, eğitimliyiz, biliyoruz ama o dönemdeki o gerginliği aşmada belki gerçekten dışarıdan bir ele, bir sese ihtiyaç var. Yani bunu toplumun geneline yaydığımızda bu ihtiyacın çok yüksek olduğunu düşünüyorum ben de işin açıkçası. Ama bunun uzman kişiler tarafından yapılmasının da çok önemi olduğunu görüyorum çünkü örnekler var, kamuoyuna yansıyan bazı örnekler var, bizim de duyduğumuz, işittiğimiz, çevremizdeki örnekler var. Bunlar çok ürkütücü yani o insanların yönlendirmesi, yanlış ifadeleri de gerçekten daha fazla zarar veriyor. Yani bu anlamda bu kadroların daha uzman, daha deneyimli, daha güçlü eğitimlerden geçmesini ben de çok önemsiyorum.

Ama sorun gerçekten çok büyük çünkü bir sarmal, çok güzel bir tabir kullandınız, bulaşıcı hastalık. Bulaşıcı hastalıklarla mücadele biraz hızlı olmalı, biraz, çabuk hedefe ulaşmalı, yoksa gerçekten bir süre sonra artık onlar, bildiğiniz gibi, kronikleşiyor. Şu an, işte, çocuk gördüğünü yapıyor. Artık bir genetik kodlama şeklinde gerçekten bu aileden aileye, toplumdaki topluma. Ben de yürekte inanıyorum yani bu toplumun kadın-erkek ilişkilerinde bu şiddeti aşması lazım, bir an önce aşılması lazım. Bu, ailemizin, toplumumuzun güçlendirilmesi için, sağlıklı bir yapıya ulaşması için gerçekten çok önemli.

Ben çok teşekkür ediyorum bugünkü sunumlar için. Bundan sonra da muhakkak, herhâlde paylaşacaklardır biziyle.

Tekrar çok teşekkür ederim. Sağ olun.

BAŞKAN – Sunumlar alınabilir. Ayrıca şu doküman da var, Komisyondan temin edebilirsiniz.

Tabii, burada daha önce konuştuğumuz bir konu var. Şimdi Candan Hanım'ın söylediğine hemen bir katkı vermek adına söyleyip diğer konuşmacıya vermek istiyorum sözü. Şiddet sadece ailede yaşanmıyor, toplumun farklı kesimlerinde de şiddet görüyoruz; okulda, statta, sporda vesaire. Aslında daha önce de çokça ifade ettik bunu, bireyin çatışma çözümünü yöntemlerini güçlendirmemiz gerekiyor. Ailede çözemediği zaman eş ve çocuklara uygulanıyor bu şiddet, okulda çözemediği zaman birbirine ya da öğrenciye uygulanıyor vesaire. Aslında bireyin donanımlarının artırılması ve güçlendirilmesi noktasında farklı mekanizmalara ihtiyaç ortaya çıkıyor.

Daha önce olmayanlar için küçük bir veriyi söylemek istiyorum. Geçtiğimiz günlerde yaptığımız bir toplantıda şiddet önleme ve izleme merkezi yöneticileri buradaydı, onlardan bazı veriler aldık. Şöyle bir veri vardı, çok mutlu etti beni... Şiddet önleme, izleme merkezleri henüz Türkiye'nin tamamında yaygınlaşmadı biliyorsunuz, aşağı yukarı 40 küsur ilde var ama 81 ilde olması ve daha da artması planlanıyor Bakanlık tarafından. "Öfke kontrolü programına aldıklarımızın aileleri -iki haftalık bir programmış bu- bize tekrar şiddet şikâyetiyle gelmedi." dedi. Bu önemli bir veri. Bunu çok önemsediyimi, hem sizin az önce verdiğiniz, son verdiğiniz tabloyu da desteklemek mahiyetinde bunu söylemek istedim.

Bu sunum, tabii bizim rapora geçmesi açısından önemli ama ilave edeceğimiz, "Şunu da ifade etmek isterdik." diyeceğiniz bir şey olursa daha sonra yazılı olarak alabiliriz Ayla Hanım.

Başka soru ve ilave yoksa diğer konuşmacıya geçmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Hülya Gülbahar, buyurunuz.

4.- Eşitlik İzleme Kadın Grubu (EŞİTİZ) Temsilcisi Hülya Gülbahar'ın, aile içi şiddet hakkında sunumu

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Ben de Hazar'ın araştırması ve Sayın Candan Yüceer'in bıraktığı noktadan başlayayım o zaman. Öz güven meselesi, kadının öz güvene sahip olması meselesi, aile içi şiddet ve sorunları çözmekte en önemli araçlardan bir tanesi bence. Son derece önemli. Dilerim burada Mor Çatı da bir sunum yapma fırsatı bulur ve kendi deneyimlerini anlatır. Mor Çatı'nın sığınakta kalan kadınların ayrılırken yazdığı mektuplardan oluşturduğu bir kitabı vardı. Kitap kadınlardan birinin sözüyle adlandırıldı: "Geleceğim Elimde" O kitaptaki istatistiklerde, Mor Çatı'nın kadın dayanışması, hem Mor Çatılı kadınların hem sığınakta kalan kadınların birbiriyle dayanışmasıyla yüzde 60'ının sığınaktan ayrıldıktan sonra bir daha şiddete maruz kalmadığını gösteriyor, ayrı bir hayat kurduğunu gösteriyor, yüzde 16'sının da eski evine dönmediğini, şiddetten uzak bir hayat kurmaya çalıştığını gösteriyor. Aynen sizin erkekler açısından öfke kontrolünde aldığınız olumlu sonucun altını çizmeniz gibi ben de doğru bir kadın politikasının nasıl kadınların güçlenmesine ve şiddetten uzak hayatlar kurmasına yardımcı olduğuna örnek olarak Mor Çatı deneyimini göstermek istiyorum: Yüzde 76 oranında kadın şiddetten uzaklaşmış bir hayat kurmayı başarabilmiş. Şimdi, bu kadınlardan bir tanesinin söylediği, yazdığı şey çok önemliydi. Sığınaklarda geçici sürelerle kalınıyor biliyorsunuz. Kadın "En kalıcı sığınak öz güven." demişti. Gerçekten kadınların toplum içerisinde, sadece ailede değil, toplum içerisinde, toplumun eşit haklı yurttaşları olmaları, eşit yurttaş olmaları meselesi son derece önemli. Yani ailenin yapısı ve aileyle ilgili sorunları konuşurken, ailenin eşler arasında eşitlik ilkesine dayalı anayasal kuralı hayata geçirdiğimiz bir alan olup olmadığını öncelikle tartışmak zorundayız. "Eğer bir toplumda kadınlarla erkekler eşit değildir." diyorsak eşit olmayanlar arasında kurulacak ailelerden sağlıklı sonuç almak mümkün değil. O yüzden zaten Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın aileyle ilgili 41'inci maddesine "Aile, Türkiye toplumunun temelidir. Eşler arasında eşitlik ilkesine dayanır." yazılmıştır. Şimdi, ne yazık ki Türkiye'de kadına karşı şiddet ile kadın cinayetlerinde çok ciddi bir oranda artış görürken bunun devletin tüm kademelerinde kadın-erkek eşitliği politikalarına aykırı söylemlerin sonucu olduğunu da burada saptamamız gerekiyor. Siz "Kadınlarla erkekler eşit değildir." dersiniz, eşitlik temeline dayalı bir aile de kuramazsınız, eşitlik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 15

temeline dayalı toplumsal bir yapı da oluşturamazsınız ve bu, aynı zamanda kadınlara, sürekli olarak kadınların öz güvenine saldırı anlamındaki devlet eliyle psikolojik şiddettir.

Ben bunun Komisyonun konusuyla çok alakalı olduğunu düşünüyorum. TÜİK bir devlet politikası olarak, sadece bir TÜİK politikası olarak değil, neredeyse üç ayda bir “Boşanmalar artıyor.” diye alarm zilleri çaldırarak istatistikler yayınlıyor. Ben bu uyarının, TÜİK tarafından Türkiye toplumuna yapılan uyarının ideolojik ve eldeki rakamlardan saptırılmış bir uyarı olduğuna inanıyorum. Türkiye OECD ülkeleri içerisinde boşanma oranının en düşük olduğu ülkelerden bir tanesi, hatta en düşük olduğu ülke, sondan 2'nci sırada sanıyorum. Kaldı ki Türkiye'de boşanan insanların da –az önce Sayın Keşir'le de o rakamı değerlendirdik- yüzde 17'si tekrar evleniyor zaten. Yani Türkiye'de evlilik...

BAŞKAN – Yok. Bir düzeltme yapayım, tutanağa geçiyor.

Boşananların yüzde 80'i tekrar evleniyor, yüzde 80'in yüzde 17'si boşandığı eşyle evleniyor. Yanlış geçmesin tutanağa.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Çok teşekkür ederim. Sağ olun.

Süreyi iyi değerlendireyim derken beyin bir şeyleri sansürlüyor.

BAŞKAN – Yani yüzde 80'i yeni bir hayat kuruyor kendine, yüzde 17'si boşandığı eşyle evleniyor.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Türkiye'de evlilik oranları çok yüksek. Boşanma oranları, Batı'daki oranlara göre çok düşük. Üstelik boşananlar da yeniden evleniyor. Dolayısıyla bizim açımızdan, “Türkiye'de alarm çanları çaldırarak şey nedir?” diye bakmamız gerekiyor.

Bizim oturup, toplanıp, mesai harcayacağımız birincil öncelikli şey aile içerisinde ve toplum içerisinde kadına karşı uygulanan şiddet ve onunla aynı anda anmalıyız, ayrımcılık politikalarının resmî devlet politikası hâline gelmesidir. Bu nedenle aile yapısına da zarar veriyor, boşanmalara da zarar veriyor. Hazar'daki arkadaşların yaptığı araştırmada da aslında bunların ipuçları var. Daha önce Komisyonunuza...

BAŞKAN – Hazar'ın araştırmasında ben “resmî devlet politikası” diye bir ifade görmedim.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Hayır, kadına karşı şiddetin aile içi sorunlarda basat bir rol oynadığına ilişkin bir şey var, sonuç var. Bu bir gerçeklik.

BAŞKAN – Yok, o başka bir şey ama “resmî devlet politikası” demenizle, onunla araştırmanın ilişkisini kuramadığım anlamında söylüyorum bunu.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Yok, yanlış ifade etmiş olabilirim, hemen düzeltelim o yanlış ifadeyi.

Yani aile yapısını bozan ve aile içerisinde kadınlara en fazla zarar veren şey aile içi şiddet meselesi. Dolayısıyla biz aileyi tartışırken doğal olarak öncelikle aile içerisinde kadınlara uygulanan şiddeti nasıl çözeceğimizi konuşmak durumundayız.

Ona geçmeden önce, yine ben bu TÜİK istatistiklerine değinmek istiyorum. Ben bunun gerçekten bir devlet politikası olduğuna inanıyorum. “Boşanmalar artıyor, boşanmaları nasıl zorlaştırabiliriz?” propagandalarının da arkasından geldiği bir şey ve ne yazık ki, hemen bu istatistikler tartışılırken ikinci bir yanlış klişe Türkiye toplumuna enjekte ediliyor, “Çalışan kadınlar daha fazla talepte bulunuyor, evliliği sürdürmek konusunda ısrarcı olmuyor.” söylemi. Dolayısıyla kadınların çalışma hayatındaki varlığını doğrudan doğruya boşanmanın sebepleri arasında gösteren bir propagandayla karşı karşıya kalıyoruz biz boşanma konusu ne zaman tartışılrsa o zaman.

Bu konudaki klişelerin doğru olmadığını biliyoruz. Ne yazık ki TÜİK bize sağlıklı istatistikler üretmiyor. TÜİK istatistiklerine baktığımız zaman, biz, boşanmayı kimin istediğini, kadınların mı istediğini, erkeklerin mi istediğini ve neden istediğini göremiyoruz. Cinsiyet açısından ayrıştırılmış istatistikler yapılmadığında “çalışan kadınların daha fazla boşandığı” klişesini topluma anlatmak kolay oluyor. Oysa, şimdi zamanımız olmadığı için ayrıntıları anlatamayacağım, ama komisyonunuza sunulmuş istatistikler var, medeni duruma göre istihdam oranları ve bu istihdam oranlarına baktığımızda çok sonuç çıkartabiliriz; çalışan kadınların evliliklerini sürdürdüğüne ilişkin de çıkartabiliriz. Evli erkek ile evli kadının çalışması arasında erkeklerin yüzde 72'si çalışırken evli kadınların sadece yüzde 27'sinin çalışmasının çalışma hayatında açık, net bir kadına karşı ayrımcılık oluşturduğunu da görmüş olabiliriz. Bu istatistikleri dikkatinize sunuyorum ama bunların yorumlarını ve cinsiyet ayrıştırılmış hâllerini TÜİK'in yapması lazımdı.

Şimdi, burada, bu konu komisyon çalışmalarında da gündeme geldi ve geleceği için şunu anlatmak gerekiyor: Dünyada da eskiden böyle bir klişe vardı “Çalışan kadın boşanabilir.” diye. Örneğin Amerika'da 2011 tarihine kadar, çalışan kadınların boşanıp boşanmadığına ilişkin istatistikler yine kadın ve erkek olarak ayrı ayrı tutulmuyordu. İlk defa çok geniş anlamda istatistiği Amerika 2011 yılında yaptı ve burada görülen nedenler... Şimdi, Amerika toplumu bizden farklı olduğu için “Üçte 2 oranında boşanma davası açan kadınlar.” diye çıkıyor. Çünkü orada kadınlar gerçekten erkekleri değiştirmek için çaba harcıyorlar. Değişmediklerini gördüğünde boşanma davası açabiliyorlar. Türkiye'de ise boşanmak isteyenler erkekler, boşanmadan sonra çocuklarla beraber sosyal olarak, ekonomik olarak dinî inançları açısından ciddi sorunlarla yüz yüze kalacağı için boşanmayı en az isteyen ve boşanmaya direnen kadınlar. Yani otuz yıllık avukatlık deneyimimde, kırk yılı aşkın aktivistlik deneyimimde gördüğüm en net sonuçlardan bir tanesi.

BAŞKAN – Ama size hemen bir şey söyleyebilir miyim.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Dolayısıyla, Amerika toplumu ile Türkiye toplumunun boşanma istemede farklı.

BAŞKAN – Ama bizde mesela boşanma nedenleri araştırması Aile Bakanlığının farklı bir şey söylüyor, boşanmış 400 çift üzerinde yapılan bir araştırmada, boşanmayı daha çok kadınların istediği gibi bir veri var elimizde.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 16

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Şimdi, onun hangi koşullarda istendiğine bakmak lazım, aynı koşullarda erkekler istiyor mu diye bakmak lazım. Ben o araştırmayı fark etmedim ve incelemedim.

BAŞKAN – Bir bakın.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – İnceleirim.

Şimdi, bu Amerika araştırmasında mesela çıkan sonuçlardan bir tanesi, kadınların ve erkeklerin çalışması tek başına boşanma nedeni değil, ne kadınlar için ne erkekler için boşanma nedeni değil mesela.

BAŞKAN – Öyle bir şey söyleyemeyiz, tamam.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Çalışan kadınlar, çalıştıkları için değil, ortalamanın çok altında bir evlilik tatmini aldıkları zaman -yani şiddete maruz kaldıklarında ve benzeri nedenlerle, yani ortalamanın çok altında evlilik tatmini aldıkları zaman, yani şiddete maruz kaldıklarında ve benzeri nedenlerle- boşanmak istiyorlar. Erkekler de aynı şekilde çalışmaya bağlı olmaksızın bunu istiyor. Şimdi, bizim TÜİK'in de oturup, çalışma yaşamıyla boşanma arasında, yani kadının çalışmasıyla boşanmalar arasında bir paralellik kurmak istiyorsa bize bunun ikna edici sağlıklı verilerini vermesi gerekiyor. Aksi takdirde, "Bu boşanmaları azaltalım, aile yapısını koruyalım." politikası, Türkiye Cumhuriyeti'nin ne yazık ki yakın dönemli, kadını çalışma hayatından parça parça uzaklaştıran; kadınlara evde çocuk, engelli ve yaşlı bakımından ibaret bir kader çizen politikalarının bir parçası da bizler, burada aile yapısını koruyalım derken "Kadını aile içerisine daha da sabitleyelim." politikasının bir parçası hâline gelebiliriz.

Şimdi, bu istatistiklerin doğru tutulmaması, bize, gerçekten, hem aile konusunda hem kadının aile içerisinde ve toplumda cinayete varan şiddetler yaşaması konusunda sağlıklı bir veri vermiyor, dolayısıyla da onun üzerine sağlıklı bir politika inşa edemiyoruz.

Benim elimde çok acı bir şey var.

SAİT YÜCE (Isparta) – Bir soru soracağım ben Sayın Başkanım.

Hanımefendinin anlattığı üsluptan kadının evdeki ve aile içindeki fonksiyonlarını çok böyle gereksiz gibi anladım. Yani o önemli bir şeydir, "önemsenmiyor" gibi bir intiba edindim, tekrar eder misiniz o görüşlerinizi.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Hayır, şunu söylemeye çalışıyorum: Kadının...

SAİT YÜCE (Isparta) - Yani, annelik, ev kadınlığı basit bir şey mi?

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Önce kiminle tanışıyorum Sayın...

BAŞKAN – Sait Yüce, Isparta Milletvekilimiz.

SAİT YÜCE (Isparta) – Vekilim, Isparta...

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Çok memnun oldum, çok istiyordum tanışmayı; gerçekten, tanıştığımızı memnun oldum.

Hayır, kadının toplumsal hayattaki işlevi sadece annelikten, hasta engelli ve yaşlı bakımından ve dışarıda çalışan erkek eşin gündelik ihtiyaçlarını gidermekten ibaret değildir. Kadın toplumsal yaşamın çalışma hayatı, sanat hayatı, spor hayatı ve siyaset hayatı dâhil, hayatın tüm alanlarında erkekler hangi haklara sahipse kadınlar da bu haklara sahip olmalı, kadınların bu hakları kullanmalarının önündeki bütün engeller temizlenmelidir.

SAİT YÜCE (Isparta) – Elbette.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Kadının bu işlevlerini göz ardı ederek, kadının hayattaki tek rolünü yaradılışı gereği anne olmaya indirgeyen bir devlet politikasını tartışmamız gerekiyor.

SAİT YÜCE (Isparta) – Böyle bir devlet politikası var mı?

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Bu devlet politikası...

SAİT YÜCE (Isparta) – Nasıl söylüyorsunuz devlet politikası olarak bunu? Bir suçlama yapıyorsunuz, devlete bir suçlama yapıyorsunuz.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Acaba bu soruya vereceğim cevabı benim konuşma süreme ekleyebilir miyiz?

SAİT YÜCE (Isparta) – Bir dakika... Devlete suçlama yapıyorsunuz, devlete böyle bir suçlama yapamazsınız.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Eleştiriyorum, politikalarını eleştiriyorum. Suçlama yapmıyorum, politika eleştirisi yapıyorum.

SAİT YÜCE (Isparta) – Devlete suçlama yapıyorsunuz, açık açık ifade ediyorsunuz bunu.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Efendim?

SAİT YÜCE (Isparta) – Devam edin.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Politika eleştirisi yapıyorum, bunu yapmam gerekiyor zaten. Bunu yapmak hepimizin görevi. Yanlış bir şey varsa bunu eleştirmeliyiz. Bakın, çalışma yaşamı ile aile yaşamının uyumlulaş...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Eleştiri yapıyor, suçlama yapmıyor ki, eleştiri sadece olumlu olmaz.

SAİT YÜCE (Isparta) – Yani yanlış uygulayanları eleştirebilir.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Eleştiri olumlu da olabilir olumsuz da olabilir, yani olumlu olan şeyleri söyleyip olumsuzları söylemezsek zaten olmaz. Bu en doğal hakkıdır buradaki herkesin, eleştirmek...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 17

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Ayrıca farklı fikirleri dinleyeceğiz ki...

SAİT YÜCE (Isparta) – Suçlama yapıyor, eleştiri yapmıyor.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Suçlama değil, eleştiri yapıyor, gayet doğal hakkı.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Eleştiri yapıyorum, siz onu suçlama olarak tanımlayabilirsiniz.

Süremiz çok değerli olduğu için ben bir örnek vermek istiyorum: Üstelik bu devlet politikası, yani kadının hayattaki ve ailedeki varlığını çocuk doğurmaya ve mümkünse 5 çocuğa kadar çok çocuk doğurmaya ve bu çocuklara sadece kendi bakmaya odaklı. Yani kreşleri kapatarak, bakımevlerini kapatarak, ana okullarını kapatarak bütün toplumsal ve devletin vereceği destekleri kadından çekip aile içerisinde...

SAİT YÜCE (Isparta) – Siz burada muhalefet sözcüsü değilsiniz, konumunuzu bilerek konuşun yani. Öyle konuşmayın.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Ben konumumu çok iyi biliyorum. Ömrünü otuz yıllık bu mücadeleye vermiş bir kadın aktivistim ben.

SAİT YÜCE (Isparta) – Gidin dışarıda konuşun, burası komisyon.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Ne demek dışarıda konuşun? Ne demek istiyorsunuz, çok özür dilerim?

SAİT YÜCE (Isparta) – Açık konuşuyorum.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Sayın Başkan, kovuldum mu? Ne demek dışarıda konuşun?

BAŞKAN – Hülya Hanım, siz konuşmanızı tamamlayın lütfen.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Çok çok ağır bir şey oldu bu söyledikleriniz. Lütfen siz de kendinize dikkat edin. Farklı fikirleri dinlemeye tahammül etmek gerekiyor.

BAŞKAN – Hülya Hanım, siz devam edin, bitirin.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Herkes özgürce düşüncelerini burada söylemesi gerekiyor.

SAİT YÜCE (Isparta) – Efendim, suçlama yapıyor.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Tartışma çıkartmaya gerek yok ben fikirleri anlatmak istiyorum.

SAİT YÜCE (Isparta) – Muhalefetin sözcüsü gibi devleti suçluyor.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Suçlamıyor eleştiriyor, siz katılmayabilirsiniz.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Öyle bir düşünce de var Türkiye’de, biz öyle bir düşünceyi onaylamıyoruz, o zihniyet.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Öyle bir düşünceyi ifade etmesi suçlama anlamına gelmiyor. Yani siz katılmayabilirsiniz ama herkes düşüncelerini burada özgürce söylemeli.

SAİT YÜCE (Isparta) – Öyle bir düşünceyle suçlaması...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Öyle bir şey yok.

BAŞKAN – Candan Hanım, Hüsnüye Hanım, Sait Bey; lütfen, Hülya Hanım sözünü bitirsin, vereceğim hepinize söz.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Bakın, kadının çalışma hayatından çekilmesi ve ailenin dinamik nüfus yapısının planlanmasıyla ilgili yasa tasarısıydı. Sonra gitti kadının istihdamıyla ilgili yarı zamanlı çalıştırılması yasa tasarısı gitti, gelir vergisi kanunuyla ilgili -ne alakaysa- torba yasanın içine gömülüverdi. Şimdi bu yasa anneliği destekliyoruz diyerek kadının çalışma hayatından çekilmesi, -ayrıntılar başka zaman konuşulur- yanı sıra birinci çocukta kadına -zaten yasa da sekiz haftalık doğum izni vardı kadının, iki ay- iki ay daha doğum izni verildi ve çocuk 1 yaşına kadar olan sürede günde bir buçuk saatlik olan kalan sekiz aylık süt izni yok edildi kadının. Bu çocuk emzirilmeyecek mi? Kanuni düzenlemeden bahsediyorum.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Yanlış, öyle bir şey yok.

SAİT YÜCE (Isparta) – Yanlış, daha da artırdık.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sağlık Komisyonunda bir kanunu görüşüyoruz, orada da arkadaşlar aynı şeyi söylediler ama öyle bir şey yok.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Evet, evet, ama bunu kabul edemeyiz ki.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Hayır, öyle bir şey yok. Hayır öyle bir şey yok, iç içe olan... Öyle bir şey yok, siz yanlış söylüyorsunuz.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Hayır hanımefendi, süt izni kaldırıldı, ben hukukçuyum biliyorum bunu, süt izni kalktı. Kadının çocuğu 1 yaşına gelene kadar olan günde bir buçuk saat olan süt izni kaldırıldı bu tasarıda.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Niye kalksın ya?

PROF. DR. KADRİYE BAKIRCI – Kaldırıldı, benim elimde var.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Kaldırıldı. Dolayısıyla, hangi anneyi korumaktan, hangi çalışma yaşamını uyumlaştırmaktan bahsediyoruz. Süt izni kaldırıldı yasa da. Siz kontrol edin bilgilerinizi, onu göreceksiniz. Onun için, bu politikalar aslında anneyi de gerçek anlamda güçlendirici bir politikalar olarak seyretmiyor Türkiye’de.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 18

Mesela, Ordu' da 30 yaşında Sevgi T. evinde doğum yaparken çocuğuyla beraber öldü, iki gün sonra komşular haber verdiği için bulundu Sevgi T.'nin şeyi. Boşanmıştı. Hani gebelik izleme programı vardı? Hani gebelik koçluğu olacaktı? Anne adayı bir kadını sırf boşandığı için tamamen yalnız bırakmış durumdayız görüldüğü kadarıyla.

Bir başka örnek, Mersin' de 37 yaşındaki Esmeyaman: Çocuğunu tedavi ettiremediği için kendini beşinci kattan aşağıya atmaya kalktı. Hani annenin hasta çocuğuna yardım konusunda devlet politikalarının uygulanması? Bu örnekleri çoğaltabiliriz.

SAİT YÜCE (Isparta) – Biraz da güzel örnekleri versenize hep kötü üç tane, beş tane şeyi sayıyorsunuz, hiç mi güzel bir şey yok, hiç mi?

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Şimdi, güzel olarak verebileceğim tek örnek şu: 1) Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sında "Aile eşitlik ilkesi üzerine kuruludur." yazıyor.

2) 1 Ocak 2002' de ailenin eşler arasında eşit ilişkilere, eşit haklara ve eşit sorumluluklara dayalı olacağına ilişkin bir yeni Medeni Kanun kabul edildi. Bir önceki Medeni Kanun'un 90' ıncı yılındaydık. Onu da anmış olalım; 17 Şubat 1926, bugün 18 Şubat 2016' dayız, doksan yıl geçmiş aradan. Bu doksan yıl içerisinde 1 Ocak 2002' de yürürlüğe giren yeni Türk Medeni Yasamız var ve ailede reisliği kaldıran bir yasa. "Kadın da erkek de reis olmayacak, aile içerisinde eşit haklara sahip olacaklar, eşit haklara ve bulaşık yıkama dâhil, çocuğun bezini değiştirme dâhil eşit görevlere sahip olacaklar." diyen bir Medeni Yasa' mız var. 51 milletvekiliyle muhalefettediydi o zaman AKP ve grubu vardı...

SAİT YÜCE (Isparta) – "AKP" değil, AK PARTİ.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Sait Bey, siz benim her cümleme müdahale etme hakkına sahip değilsiniz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama, Başkanım, lütfen usul üzerine...

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Yani biraz saygılı olmaya davet etmek istiyorum sizi.

SAİT YÜCE (Isparta) – Kendisi yanlış laflar ediyor.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama lütfen, ama lütfen... Ama lütfen...

SAİT YÜCE (Isparta) – Bizim partimizin adı "AKP" değil.

BAŞKAN – Bitirsin, cevap verin.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Bakın, olumlu bir şey anlatırken...

SAİT YÜCE (Isparta) – Yani söylediği şeyler...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Siz buraya gelen, bugüne kadar gelen hiç kimseye... "Siz çok olumlu konuşuyorsunuz, olumsuz hiçbir şey yok mu?" dediniz mi? İşte olumlu şeyler söyleyecekti.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Üstelik, işte ben olumlu bir şey anlatıyorum.

SAİT YÜCE (Isparta) – Bu kadar güzel örnekleri...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Güzel olan şeyleri de konuşacağım diyor...

BAŞKAN – Candan Hanım, Sait Bey...

SAİT YÜCE (Isparta) – ...ideolojik örnekleri getiriyor.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Ayşe Hanımcığım, tam da olumlu örnekleri anlatıyordum.

BAŞKAN – Sait Bey ve Candan Hanım...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Eğer bunları burada konuşmayacaksak...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır güzel olan şeylerden örnek verecekti.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz her ikinizde.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bakın güzel olan şeylere örnek verecekti: 6284' ü, İstanbul Sözleşmesini, Allah razı olsun diyecek ve bunları anlatacaktı.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Ayşe Hanım, tam da bunu anlatıyorum ben.

BAŞKAN – Müsaade edin...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama olumsuz şeyleri de söyleyip düzeltmek için bu komisyon kuruldu.

SAİT YÜCE (Isparta) – Elbette.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Eğer bunları konuşmayacaksak biz de katılmayalım.

BAŞKAN – Candan hanım ve Sait Bey, lütfen...

SAİT YÜCE (Isparta) – Bütün Türkiye böyle karanlık değil, çok güzel örnekler var.

BAŞKAN – Candan Hanım ve Sait Bey, lütfen...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bu konuda sorun olduğu için biz bu komisyonu kurduk...

BAŞKAN – Hülya Hanım, lütfen siz devam edin, sunumunuzu bitirin.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Ben olumlu örnekleri anlatıyordum işin kötüsü.

BAŞKAN – Siz bitirin, söz almak isteyenler Hülya Hanım bitirince söz alacaklar.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Başkan, ben konuşmak istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 19

BAŞKAN – Hüsnüye Hanım...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hiç hoş değil, gerçekten hiç hoş değil.

BAŞKAN – Hülya Hanım bitirecek, zaten beş dakikasını var bitirecek, ondan sonra söz vereceğim herkese, ondan sonra herkese söz vereceğim.

Hülya Hanım, beş dakikanızı var, buyurun.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Bu süreleri benim konuşmama lütfen ekleyelim, kaybettiğim süreleri.

Tam da olumlu örnek veriyordum ben: 1 Ocak 2002’de yürürlüğe giren, aile reisliğini kaldıran yeni Türk Medeni Kanunu’na 51 milletvekiliyle AKP(Adalet ve Kalkınma Partisi) olumlu oy vermişti ve Grup Başkan Vekili olan daha sonra Adalet Bakanı olacak olan Mehmet Ali Şahin evlilik içinde edinilmiş malların paylaşılması için muhalefet şerhi yazmıştı ve bu şerh Resmî Gazete’de yayınlandı. Son derece olumludur, bunu hatırlamamız gerekiyor, bu katkıyı.

İkincisi: 1 Haziran 2005’te yürürlüğe giren yeni Türk Ceza Yasası’nı -bazı arkadaşlarımız burada- Türkiye kadın hareketi, Türkiye kadın örgütleriyle beraber bu iktidar döneminde yasalaştırdık. Evlilik içi tecavüzü suç sayan, kadına karşı şiddeti ağır biçimde cezalandıran Türk Ceza Kanunu’nu Adalet ve Kalkınma Partisiyle birlikte hazırladık biz kadın örgütleri olarak. Gelelim yakın tarihe; 8 Mart 2012 yılında, Sayın Ayşe Keşir’in de içinde bulunduğu, bir yılı aşkın bir süre çalıştığımız 250’ye yakın kadın örgütüyle oluşturduğumuz bir Şiddete Son Platformu vardı.

BAŞKAN – 17 toplantı yaptık 250 kadın örgütüyle, 17 toplantı yaptık.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Şimdi, orada, önce, Türkiye’ye dünya tarihine, Avrupa Konseyi’nin Kadına Yönelik Şiddet Sözleşmesi’ni İstanbul Sözleşmesi olarak hediye eden çalışma bizim Sayın Fatma Şahin’in Başkanlığı, Sayın Ayşe Keşir’in Başkan Yardımcılığı mıydı?

BAŞKAN – Bakan danışmanlığı.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Bakan başkanlığı diyeyim, çok emeğiniz geçmişti süreçte, ortak çalışmamıza borçluyuz biz bunu, “İstanbul Sözleşmesi” adıyla bir dünya sözleşmesi yaratılmış olmasını, artı, 6284 sayılı Yasa’yı kelime kelime biz birlikte tartıştık. Bunlar çok önemli gelişmeler. Elbette ki, bu ortak çalışma için teşekkür etmek durumundayız bizler de. Bunu ayrıca biz adalet ve vicdan duygumuz ve tarih bilincimizle söylüyoruz, kimseye borcumuz olduğu için değil bunu söylememiz. Ama burada farklı bir problem var. 6284 sayılı Şiddet Yasası, yasaya bizim irademiz dışında yapılan müdahaleler nedeniyle aile kavramı indirildiği için kahvede iki okey oynayan amca çocuklarının kavgasına bile uygulanan bir kanuna dönüştürüldü. Dolayısıyla, o noktada bir sıkıntı çıktı. Buna rağmen, Türkiye’nin, belki de bölgenin en iyi kanunlarından biri ne sahibiz kadına karşı şiddeti durdurmak için. Fakat ben maalesef, gerek geçen dönem kurulan Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Komisyonunda Mediste gerekse bu dönem Komisyonunda edilen kimi lafların bu lafları eden kimi sayın milletvekillerinin bu komisyonlara neden seçildiğini de merak etmeye başladım.

BAŞKAN – Ama lütfen buna girmeyelim, devam edelim. Ya, burada o zaman burada tartışma açılır, siz sunumunuzu yapın.

SAİT YÜCE (Isparta) – O, sizin haddinizi aşar hanımefendi. Bu Medisin milletvekilleri istediği komisyona girer, Anayasa’dan kaynaklanan hakları iken, sizin haddinizi aşar bunu söylemek.

BAŞKAN – Komisyonu oluşturma usul ve esasları Medis tarafından...

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR - Beyefendi, siz kime haddini bildirmeye çalışıyorsunuz?

SAİT YÜCE (Isparta) – Ben sana haddini bildirmeye çalışıyorum.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Had bildirmek ne demek?

BAŞKAN – Hülya Hanım...

SAİT YÜCE (Isparta) – Burada her milletvekili istediği komisyona girer, o konu sizin haddinizi aşar...

BAŞKAN – Sait Bey... Sait Bey...

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – İnsanların birbiriyle konuşma üslubu... Eleştiriye saygı göstereceksiniz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Böyle bir usul var mı ama ya?

SAİT YÜCE (Isparta) – Onu bana söylemeyin. Siz de milletvekilisiniz, bu lafa bakar mısınız?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama böyle bir usul yok, had bildirmek...

BAŞKAN – Candan Hanım...

SAİT YÜCE (Isparta) – Söylediği lafa bakın.

BAŞKAN – Sait Bey, lütfen...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Böyle bir usul yok.

BAŞKAN – Komisyon üyelerinin belirlenme usulü Medis İç Tüzük’ünde belirlenmiştir...

SAİT YÜCE (Isparta) – Hanımefendiye de bunu söyler misin?

BAŞKAN – Hülya Hanım’a da söylüyorum, herkese söylüyorum.

SAİT YÜCE (Isparta) – Bana söylemeyin, ona söyleyin.

BAŞKAN - ...bu Komisyon ve diğer tüm komisyonlar bu usul ve esaslara uygun oluşturulur. Bu konuda usul ve esas...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 20

SAİT YÜCE (Isparta) – Hanımefendi, sen önce muhalefetten milletvekili ol, o zaman gel, konuşalım.

BAŞKAN – Sait Bey... Sait Bey...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ne alakası var ya? Muhalefet mi illa sizi uyaracak... Böyle de mutlu olacaksınız hiç konuşmayalım. Bizim burada olmamızın bir anlamı yok ki.

BAŞKAN – Candan Hanım...

SAİT YÜCE (Isparta) – Bu burada kullanılacak bir husus değil, biz kendisine hakaret etmiyoruz. Bak, o bize hakaret ediyor, biz ona hakaret etmiyoruz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, bir cümle söylemek istiyorum...

BAŞKAN – Hülya Hanım, söyleyecekleriniz bitti mi?

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Hayır, Ayşe Hanım, sözüm sürekli kesildiği için konuşamadım.

BAŞKAN – Hülya Hanım'ın sözü bitmedi. Arkadaşlar, Hülya Hanım devam edecek. Bir dakika süre veriyorum, Hülya Hanım sözlerini tamamlayacak...

SAİT YÜCE (Isparta) – Ya, bir dakika, bunun haddini aşar “Bir milletvekili bu Komisyonunda nasıl olabilir?” diyemez.

BAŞKAN – Ben cevap veriyorum Sait Bey o konuda.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bir cümle söylemek istiyorum...

BAŞKAN – Hülya Hanım bir dakikada sözlerini toparlayacak, sonra vereceğim size söz Candan Hanım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, bu konuda bir cümle söyleyeceğim. Şimdi, şu çok önemli bir gerçek: Bakın, biz bu komisyonları kuruyoruz, Kadına Şiddet Komisyonu olsun, boşanma olsun, Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonlarında olsun. Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda bakın, sözcü erkek oldu, dedik ki: Tamam, hani bir açıdan da tamam, hani güzel şeyler söylesin, bir erkeğin ağzından söylenmesi -belki her türlü kadın mücadelesine rağmen diyorum- güzel bir şey. Ama bakın, komisyonlarda kadın milletvekili olarak ayırmıyorum, insanı asla kadın, erkek diye ayırmıyorum ama kadın milletvekillerimizin hassasiyeti, ortaklaşması, gerçekten, komisyonlardaki verdiği katkı... Ama maalesef, çok üzülerek ifade ediyorum erkek milletvekillerinin sürekli bu komisyonları kaynağından uzaklaştırıcı, provoke edici, kamuoyunda farklı konuşulur tarza getirecek, sebebi tartışılır... Bunu tartışıyoruz, şimdi yine tartışmaya başlayacağım.

BAŞKAN – Candan Hanım, yeni bir cevap verme hakkını doğurmayın lütfen. Mikrofonunuzu kapatıyorum.

SAİT YÜCE (Isparta) – Kadınların hakkını ben sizden daha çok savunuyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Keşke öyle olsaydı, mutlu olurduk.

BAŞKAN – Hülya Hanım, bir dakikada toparlayın lütfen.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Ama bunların bana eklenmesi lazımdı.

Şimdi, şöyle bir kaygımı dile getiriyordum, onu dile getirmek istiyorum: 6284 sayılı Yasa'yı, son şiddet yasasını 2002 yılında biz yaptık, birlikte yaptık bu yasayı. Bu yasanın her kelimesine AKP'yle beraber kadın örgütleri olarak sahip çıktık.

SAİT YÜCE (Isparta) – AK PARTİ. Kayıtlara “AKP” diye geçmesin.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ya, siz söyleyip baskı yapamazsınız, böyle bir şey yok yani. Böyle bir şey yok.

SAİT YÜCE (Isparta) – O söyledi, ben de düzelttim, bunda bir şey yok ya.

BAŞKAN – Tamam, tamam.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Şimdi, bugün bir bölümünde AK PARTİ'nin de katkısıyla Türkiye dünyaya örnek göstereceğimiz anayasal ve yasal mevzuata sahip. Burada, Türkiye'de bizim açımızdan sorun, 2002'den sonraki süreçte âdeta 6284 sayılı Şiddet Yasası dâhil olmak üzere tüm yasaların kâğıt üzerinde bırakılması konusunda bir siyasi irade görüyoruz. Yasalar uygulanmıyor, kurumlar işlevsizleştiriliyor Türkiye'de. Bu sorunun çözülmesi lazım ve ben çözüm için de çok net bir şey önermek istiyorum: Ayşe Hanım da bilecektir, 2006 yılında zamanın Başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzaladığı 17 sayılı bir Başbakanlık Genelgesi var. Mükemmel bir genelgedir, kadın örgütlerinin o güne kadar Türkiye'de biriktirdiği tüm sözü alır. Özel üniversitelerden kamu üniversitelerine kadar, medyadan Diyanet İşleri Başkanlığına kadar tüm kurumların kadına karşı şiddetin önlenmesi için... Çünkü ailenin ana sorunlarından bir tanesi bu şiddet ve bu şiddetin sonlandırılması. Kadınlar şiddet gördükleri için dışlarını sıkıyorlar son ana kadar, olmadığı yerde boşanıyorlar, boşananların bir bölümü de, kadın cinayetlerine bakalım, yaklaşık yüzde 70'i boşanmak istediği için, ayrılmak istediği için bu kadın cinayetlerinin. “Aman, boşanma yanlış, kadınlar boşanmasın, onları evde tutalım.” propagandası yapıp boşanmaktan başka çaresi olmayan ilişkilere kadınları mahkûm ettiğiniz zaman erkekleri de boşanmak isteyen kadını öldürmek konusunda kışkırtan bir politika izlemiştir oluyoruz.

Benim bu Komisyon için, süre sınırlı olduğundan, yapacağım diğer önerileri yazılı yapmaya çalışırım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR - Keşke zamanımız olsa ama öncelikle şunu söylemek istiyorum: Anayasal ailede eşitlik ilkesi, erkek eş ve kadın eşin eşit haklara sahip olduğu ilkesi, Medeni Kanun'a sahip çıkmak, onun ardından Türk Ceza Yasası ve birlikte yaptığımız 6284'e, birlikte imzaladığımız İstanbul Sözleşmesi'ne uygun mekanizmaları acilen oluşturmak gerekiyor. 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ni tüm kurumların üç aylık raporlar vererek... Çünkü başlamıştı o raporlar biliyorsunuz Ayşe Hanım, siz de o çalışmanın içerisindeydiniz ama sonra bunun ucu bırakıldı. Ucu bırakılınca hiçbir devlet kurumunun kontrolü kalmadı kadına yönelik şiddet konusunda yapılacak çalışmalar açısından. Dolayısıyla, bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 21

hukuki çerçeveye hep birlikte sahip çıkmamız gerekiyor çünkü bu çerçevenin önemli bir bölümünü biz zaten birlikte yapmıştık. Şimdi o hukuki çerçevenin aleyhine konuşmalara dikkat etmemiz gerekiyor. Yani kadınlar, otomatik olarak... Geçen dönem Sayın İsmet Uçma'nın söylediği gibi "Kahvaltıda beyefendinin suratına baktı, beğenmedi yüz ifadesini, gitti altı ay uzaklaştırma aldı, adamı altı ay evden uzaklaştırdı." Yok böyle bir uygulama, çarpıtılıyor. "Kadın erkek arkadaşıyla yaşayabilmek için kocasını evden uzaklaştırttı." Geçen dönem bu Mecliste konuşulmuş, gazetelerde okuduğumda çıldırasım gelmişti. Yok böyle bir uygulama. Bir tane ilde belki bir tane varsa o da belgesiyle filan çıkartılıp önümüze konulmalı. Koruma kararının, 6284 sayılı Şiddet Yasası'nın toplumdaki güvenilirliğini ve uygulama kararlılığını sabote eden söylemlerden uzak durmamız gerekiyor. Bugün bu çok önemli. Bir milletvekili kalkıp topluma "6284 sayılı Şiddet Yasası yanlış uygulanıyor, kadınlar bunu çarpıtıyor." dediği zaman tek tek ilçelerdeki, illerdeki karakollardaki polis memurlarından savcılara, milletvekillerine tartışılır bir yasa hâline getiriyor bizim yasamızı. Bu yasayı biz bu partiyle birlikte yapmadık mı? Birlikte yaptık. Sayın Fatma Şahin'le birlikte çalışmadık mı? Bu Mecliste kaç toplantı yapmadık mı?

BAŞKAN – Toparlayın Hülya Hanım.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – O zaman, bu yasaya birlikte sahip çıkmamız gerekiyor. Bu yasayı toplumda itibarsızlaştıracak, "Yanlış uygulanıyor." diye karalayacak söylemlerden kaçınmamız gerekiyor.

Sorular varsa almaya hazırım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

"Söz vereceğim." dediğim arkadaşlara söz vereceğim ama iki konuyu söylemek istiyorum ben.

O yasa yapım sürecinde 250'ye yakın kadın örgütüyle 17 toplantı yapılarak yasa metni ortaya çıktı. Doğaldır, bunun altını çizmek istiyorum, her yasa için hemen hemen bu söylenebilir, davranış değişikliği getirmesini beklediğimiz metinler hayata hemen, çok çabuk geçmeyebilir çünkü davranış değişikliğinden söz ediyorsunuz. Kadına şiddetin bir önemli ayağıdır davranış değişikliği konusu.

Bir başka konu: Etki analizi araştırması yapıldı Aile Bakanlığı tarafından bu yasanın. Uygulayıcıların yasa koyucunun iradesine uygun olmayan bazı uygulama örnekleri mevcut yasa metnini bilmemekten kaynaklanan.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – İstisnalar.

BAŞKAN – İşte, hâkimin efendim, tebligatı nereye yapacağı, sığınma evindeki kadına yapamamaktan kaynaklanan... Tebligat yapamamak gibi hâller gibi durumlar söz konusu ama bu bütün yasalar için geçerli olabilecek ihtimaller. Ama şunun lütfen altını çizelim: Çalışma hayatı ve resmî politikalarla ilgili bir şey söylediniz, benim ona, bu alanda çalışan biri, bir emektar olarak söylemek istiyorum; son yedi, sekiz yılda yaptığımız teşvikler, kadın istihdamıyla ilgili yaptığımız teşvikler, hem işveren teşviklerini hem kadın ve genç çalıştırmak yönündeki teşvikler ne olur kayda geçsin ve tutanaklara geçsin istiyorum. Hatta o teşvikleri beş yıl diye çıkarttık ve uzattık biliyorsunuz. Kadın ve genç istihdamını teşvik etmek için yaptığımız teşvik paketleri beş yıllık diye çıktı, uzattık.

İkinci bir konu, süt izni konusunda muhtemeldir, ben de bendeki bilgiyi paylaşmak istiyorum: Yarı zamanlı çalışan, zaten yarısını evde geçiren kadınlar içindir o dediğimiz süt izni düzenlemesi. Yani "Yarı zamanlı çalışan zaten yarısını evde geçireceği için kalktı." dediğiniz süt izni çalışması, yarı zamanlı çalışan yani zamanının yarısını iş yerinde, yarısını evde geçiren, zaten çocuğuyla geçirecek olan kadın içindir. "Çalışan kadınların tamamının süt izni kaldırıldı." gibi bir ifade... Burada yanlış anlaşılma sebebiyet olmasın diye söylüyorum bunu. Bayram Bey o metni bir okusun.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Şimdi, hem 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda hem 4857 sayılı Kanun'da kısmi zamanlı çalışan işçilerle ilgili olarak hüküm şöyle: "Birinci fıkra uyarınca kullanılan doğum sonrası analık hâli izninin bitiminden itibaren çocuğunun bakımı ve yetiştirilmesi amacıyla ve çocuğun hayatta olması kaydıyla kadın işçi ile üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen kadın veya erkek işçilere istekleri hâlinde birinci doğumda altmış gün, ikinci doğumda yüz yirmi gün, sonraki doğumlarda ise yüz seksen gün süreyle haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin verilir. Çoğul doğum hâlinde bu süreler otuzar gün eklenir. Çocuğun engelli doğması hâlinde bu süre üç yüz altmış gün olarak uygulanır. Bu fıkra hükümlerinden yararlanan süre içerisinde süt iznine ilişkin hükümler uygulanmaz."

BAŞKAN – Bu fıkra hükümlerinden yararlanan süre ve hatta evlat edinmede "kadın ve erkek için" diyor.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda da aynı ifade mevcut.

BAŞKAN – Ben bunun kayıtlara geçmesini istediğim için.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – "...ayrıca süt izni verilmeksizin, haftalık çalışma saatlerinin normal çalışma süresinin yarısı olarak düzenlenmesini talep edebilirler." Devlet memurlarıyla ilgili düzenleme de bu şekilde.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, onların kayda geçmesini istedim.

Candan Hanım, buyurun.

Yeni bir satışmaya fırsat vermeden lütfen.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, satışma yok, hiçbir zaman da zaten satışmak adına burada değiliz. Biz gerçekten, kendi deneyimlerimizle, birikimlerimizle katkı vermek için buradayız. Böyle bir kültürümüz yok. Yani ben bunu baştan beri söylüyorum, boşanma, evet, bizim gündemimizde yok aslında, yani bizim tam tersine, boşanamama gibi bir problemimiz var. Yani kadınların şu an yüzde 50'si boşanmak istediği için öldürülüyor bu toplumda. Hani, şu an boşanma oranlarımız alarm vermiyor, sizler de ifade ettiniz. Bu bir gerçek. Hani bizim düşüncemiz de değil.

BAŞKAN – "Kadınların yüzde 50'si öldürülüyor." derken kadın nüfusun yüzde 50'si öldürülüyor gibi anlaşıldı. Kasten adam öldürmenin yüzde 50'si.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 22

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, kadın cinayetlerinin yüzde 50'si boşanmak istediği için eşi tarafından, yakını tarafından, sevgilisi tarafından öldürülüyor. Biz dedik ki buna rağmen: Bu Komisyonu kuralım, boşanma aşaması olsun, süreci olsun, sonrası olsun oluşan mağduriyetler açısından konuşalım; işte, kadına şiddeti, ekonomik olumsuzlukları, sebepleri konuşup çözüm bulalım ama her seferinde maalesef, gerek Kadına Şiddet Komisyonunda olsun gerek işte bu Komisyonunda olsun, biraz önce benim dediğim gibi, kadın-erkek diye ayırmıyorum ama hep erkek milletvekilleri tarafından ne hikmetse, bir tane kadın milletvekili de...

BAŞKAN – Cevap hakkı doğurmayalım Canan Hanım, lütfen. Ağır bir şey söylemeyelim, vaktimiz çok sınırlı, bakın, Genel Kurula yetiştirileceğiz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – ...böyle hani konuyu alıp başka bir yere götürmeye çalışmıyor. Yani bizim konumuz bu değil, yani bizim konumuz bu değil, yani biz bunu niye konuşuyoruz. Bakın, burada ne güzel, arkadaşlar geldi, veriler paylaşıyor, düşüncelerini paylaşıyor, bize yol açıyor, yol gösteriyor. Yani burada olumlu da olacak, olumsuz eleştiriler de tabii ki olacak. Bu tahammülsüzlüğümüz neden? Yani bugüne kadar gelen herkese biz dedik mi "Siz hep olumlu şeyleri söylüyorsunuz." diye. Bizim hep beraber olumlu şeylerin altında imzamız var. Bugün Komisyonunda verilen önergeler de dâhil, muhalefet olarak eğer olumluysa altında imzamız var, bizim de katkımız var ama eğer böyle yaparsak, had bildirirsek, "Çık dışarı." dersek bunun...

BAŞKAN – Candan Hanım, az önce söylediniz bunları.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bakın, ama bunun...

Ayşe Hanım, biz, hani, sizin samimiyetinizi, sizin çalışmalarınızı takdir ediyoruz.

BAŞKAN – Hayır, az önce söylediniz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tekrar olabilir ama vurgu yapmamız lazım. Bundan sonrası için en azından, bu üslubun terk edilmesi lazım. Bizim konunun kaynağından uzaklaşmamız lazım.

BAŞKAN – Söylediniz, tutanaklara geçti.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bizim sorunlarımız gerçekten çok fazla. Bakın, patır patır ülke yangın yeri, bir yerde bombalar patlıyor, Allah rahmet eylesin, bir yerde de kadınlar öldürülüyor. Yani gündemin burasında konuyu böyle birbirimize tahammülsüzlüğe, hoşgörüsüzlüğe götürürsek biz...

BAŞKAN – Candan Hanım, söylediniz az önce, tutanağa geçti.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – ...maalesef şu an ülkemizde yapılmaya çalışılan teröre de bu can kayıplarına da kadına şiddete de bilerek, bilmeden değirmenine su taşımış oluruz, katkı sunmuş oluruz.

O yüzden, lütfen, hani, sizden ricam, sadece bizleri değil, Komisyondaki tüm arkadaşlarımızı bu anlamda, bu çerçevede uyarmanız.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyorum. Tutanaklara geçti Candan Hanım.

Hüsnüye Hanım, buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Buraya gelen, katkıda bulunan bütün kardeşlerimize –öyle diyeyim, kardeşlerimiz olarak görüyorum hepinizi- teşekkür ediyorum. Emeğinize sağlık.

BAŞKAN – Yalnız, Hüsnüye Hanım, unutmayın iki sunumumuz daha var, onun için zamanı iyi kullanmamız lazım. Çok rica edeceğim.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Tamam.

Şunu vurgulamak istiyorum: Burada her şeyi konuşacağız ama dışarıdaki olan şiddeti buraya dil olarak taşımak çok hoş değil inanın. Burada biz olumlu görüşler bildirenleri de gördük, eleştirenleri de gördük ama hiç kimse böyle iğneleyici ve öteleyici bir dil kullanmadı. Bunu özellikle söylemek istiyorum.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Cevap hakkı doğuyor Sayın Keşir.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Şunu da eklemek istiyorum: Buraya seçilen milletvekillerini Genel Kurul seçerek gönderdi hepsini isim olarak. Siz dışarıda bu sözü söyleyebilirsiniz basın önünde, "Ya, bu vekilimiz böyle davrandı." Ama bu Komisyonunda, milletin iradesinin tecelli ettiği Komisyonunda, çatı altında bunları söylemeniz çok yakışık almadı diye söylemek istiyorum.

Ayrıca, TÜİK verilerinin üç ayda bir yayımlandığını söylediniz. Arkadaşlara ilettim, dışarıdan tekrar kontrol ettiler, veriler yılda bir kere yayınlanıyor. Onu da düzeltelim.

Gebe, çocuk izlem vesaireleri söylediniz. Ben aile hekimliğinden gelen bir Komisyon üyesi olarak söylüyorum: Gebeyi biz gebelik sürecinde 4 kere, 5 kere izliyoruz ve izlediğimiz her seferinde tıbbi veriler yanında, onların psikolojik olarak desteklerini de sağlıyoruz. Doğar doğmaz çocuğa... Lohusalık döneminde anneye bir günde, üç günde, yedi günde, on dört günde izlemler yapıyoruz. Bunlar AK PARTİ iktidarında yapılan sağlık politikalarının bir sonucu. Bunu da görmezden gelemeziz.

Özellikle evden uzaklaştırmayla ilgili de söylediklerinize katılmıyorum çünkü buraya gelen ve bize görüş bildiren, aile hâkimleri, avukat arkadaşlarımız, bize görüş bildiren kardeşlerimiz, kolluk kuvvetlerinden olan görevliler bu yasanın uygulanmasında sıkıntı olduğunu bizzat kendileri söylediler. Çünkü hâkimin karşısına gittiği zaman her giden vakaya uzaklaştırma uygulandığı, çok irdelenmediği, yani bunun hafif bir neden mi, daha ağır bir neden mi...

BAŞKAN – Koruma tedbir kararlarının hepsinin aynı olduğu, vakaya özel verilmediği yönünde bir eleştiri daha önce gelmişti Komisyona.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Evet, yani herkes tarafından bu söylendi. Bunu da eklemek isterim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 23

Ayrıca, "Siyasi irade bu politikaları uygulamak için negatif yönde etki ediyor." diye bir söz sarf ettiniz –cümle aynı olmayabilir ama- bu kadar güzel şeyler yaparken siyasi iradenin bunu dayattığı şeklindeki ifadelerinizin de doğru olmadığını söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sait Bey, size vereceğim.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Sayın Keşir, şu konuda bir şey söyleyeyim, hemen düzeltiyim: TÜİK bültenlerle yayınlıyor. Oraya çok girmek istemedim. Bültenleri yayınlıyor sık sık ki kamuoyunda boşanma konusu tartışılın diye.

Şimdi, koruma kararı meselesini de... Bakın, ben önceki gün İstanbul Aile Mahkemesinde tartışırken...

BAŞKAN – Soru-cevap yapamayız. Katılmadığını ifade etti, soru-cevap yapamam Hülya Hanım.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Peki, şu cümleyi tamamlayayım: İstanbul Aile Mahkemesi hâkiminin elinde 6284 sayılı Yasa ve yönetmeliği, geçen hafta -tarihe bakın- böyle bilgisayardan çıkartılmış, çalışmaktan eskimiş bir hâldeydi. Bakın, sahip çıkma isteyen siyasi irade, aile mahkemelerinin önüne İstanbul Sözleşmesi, yasa, yönetmelik koyar. Elimde sadece Antalya Barosunun çalışması var. İncecik bir kitapçık, tüm mevzuat burada. Yakışmaz mı, tüm hâkimlerimizin odasında devletimiz, kanunu bu şekilde koysun, fotokopi kâğıtlardan okuyup şey yapmasın. Kanunu uygulama iradesini de gösterir aynı zamanda.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Başkan, unuttuğum bir şey var, onu eklemek istiyorum.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – 2010 yılında Anayasa'ya koyduğumuz, yine bu çatının, bütün arkadaşlarımız tarafından eklenecek bir maddesi, kadına pozitif ayrımcılık. Bunu da söylemek istiyorum siyasi iradenin neler yaptığına dair olarak.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sait Bey, buyurun, yeni bir tartışmaya fırsat vermeden...

SAİT YÜCE (Isparta) – Teşekkür ederim, sağ olun.

Hem Candan Hanım hem Hülya Hanım haklarını helal etsinler, biraz sesi yükselttim ama hakikatini bilseler herhâlde biraz daha farklı olurdu.

O gün, yani iki önceki Komisyondan bir gün önce Isparta Emniyet Müdürünü aramıştım, sonra da İstanbul Başsavcılığından bir başsavcımızla konuştum. Onlar dediler ki: "Sait Bey, bu Komisyondasınız, bilin -Hüsnüye Hanım'ın da ifade ettiği- hakikaten yanlış uygulamalar oluyor. Zaten adı da üstünde, araştırma komisyonu. Burada eksiği, fazlayı tespit edeceğiz ki onu tedavi edeceğiz, telafi edeceğiz. Kanunun uygulamasında hakikaten bazı aksaklıklar oluyor yani istisnai şeylerdir o, mesela, kadının haksız yere adamı evden uzaklaştırması ama var mı? Var. Bunun örneklerini bir emniyet müdürü, bir başsavcımız örnekleriyle söyledi. Ben, arzu ederseniz, getiririm onları da.

Onun dışında, yani, erkek milletvekillerinin duyarız olduğunu söylemek gerçekten haksızlık olur. Niye? Ben, en azından kendi açımdan söyleyeyim: Son dört beş televizyon konuşmasında sadece bu konuya ayırdım. Özellikle Hazreti Peygamber Aleyhissalatü Vesselam'ın... Ben aynı zamanda bir ilahiyatçiyim yani bu Komisyonda hukukçular var, doktorlar var, psikologlar var, sosyologlar var ama ben de ilahiyatçiyim, kendi açımdan ele alıyorum. O programların tamamında kadına şiddeti... Hatta o kadar ağır şeyler de söyledim ki kadına şiddet uygulayan erkeklerle ilgili, belki burada söylesem "Ya, bu da olur mu?" dersiniz. Dolayısıyla, mesela, Hazreti Peygamber'in hayatından örnekler verdim, kızı Fatıma Medine-i Münevvere de Mescidi Nebevi'nin bitişiğindeki evine geldiği zaman -evi dediğimiz de işte tek odalı- kapıda karşılıyor kızı Fatıma'yı (RA). Ayağa kalkıyor, onu böyle eliyle kaldırarak kendi oturduğu mindere getiriyor, o minderi ona takdim ediyor. Onu da herkese göstererek yapıyor. Yani bir erkek, örnek bir Peygamber, insanlığa önder olmuş, örnek olmuş bir Peygamber kadına nasıl davranılması gerektiğini kızı Fatıma'ya göstererek yapıyor.

Çok haklısınız, hem Candan Hanım hem Hülya Hanım ve benzer ifadeleri kullananlar pek haklılar, gerçekten erkeklerin çok büyük bir kısmının maalesef ve maalesef bu nezaketten yoksun olduklarını ben biliyorum. Çünkü yani her ne kadar bir önceki Komisyon toplantısında ifade ettiğim gibi, bu meseleyi istismar edenler ya da hakiki manada bir Allah'a iman, hakiki manada ahirete imanı olan bir adam -bakın, orada "hakiki" kelimesini kullandım- hakiki manada olan bir adam "Ben ateşlerde yanarım, ahirette bunun hesabını veremem." diye kadına el kaldıramaz, şiddet uygulayamaz, hiçbir canlıya, hiçbir mahluka, hayvana, bitkiye, hiçbir şeye. Bunlar, bizim dinimizin hakiki anlamda hem Kur'an'da hem sünnette hem hadisi şeriflerde üzerine basa basa vurgulanan hususlardır.

Tabii ki bu meseleleri burada dile getirmemiz... Yani biz aslında farklı şeyler söylemiyoruz ama birbirimizi suçlamadan; Hükûmeti, devleti, partiyi suçlamadan, bugün Sayın Cumhurbaşkanımızın...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Suçlama değil de eleştiri.

SAİT YÜCE (Isparta) – Tabii, eleştiri olabilir, bir şey demiyorum olsun da tabii ki ama birbirimizi anlarsak meseleye daha iyi çözüm getirebiliriz.

Yani inanır mısınız, ben her gittiğim yerde kadınlara nezaketle davranılması gerektiği hususunu o kadar üstüne basa basa söyleyiyordum ki hatta bazı ağır tedbirler getirilmesini de bazen teklif ediyordum. Onun için, burada...

BAŞKAN – Toparlayalım Sait Bey.

SAİT YÜCE (Isparta) – ...birbirimizi yanlış anlamayalım, yapmak istediğimiz şey budur. Zannetmeyin ki biz bu meselede sizden farklı düşünüyoruz ama yani, suçlamadan uzak, sadece çözüme yönelik ortak şeyler geliştirelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 24

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bey.

Tülay Hanım, siz de hemen birkaç cümleyle lütfen, çünkü iki misafirimizi daha dinleyeceğiz.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Evet, peki, ben çok kısa cümleler kuracağım çünkü.

Öncelikle katkı sunan tüm katılımcılara çok teşekkür ediyorum. Buradan çıkacak araştırmalarda bir rapor oluşturulacak ve önümüze ışık tutacak.

Şimdi, az önceki tepkilerin yani bir anda cevap verme ihtiyacının arka cümlesinde üslup ve bilgilerdeki eksik ve hatalardan kaynaklandığını ifade etmem lazım. Neden? Şimdi, mesela, TÜİK'le ilgili söylendi, yıllık; süt izniyle ilgili söylendi, yarım gün. Daha yeni çıkardık bu torba kanunu. Şimdi, yarım gün çalışacak, tam ücret alacak, tam sigortalı gösterilecek. Şimdi, bu kuralı koyduğumuz andan itibaren bu hakkı kullanan bir kadın otomatikman zaten bu izni almamış olacak. Ama sizin cümlelerinizin bütününe bakıldığı zaman, bir raporu okuyan, söylenmez ve tutanağa girmezse, bu irade sanki süt iznini komple kaldırmış gibi algılar mı? Algılar.

Dolayısıyla hemen ifade... Mesela ebelerle ilgili kontrollerle ilgili, hemen, doktor olduğu için Hüsnüye Hanım cevap verme ihtiyacı hissetti çünkü bunu pratikte uygulayan biri, gerçekleriyle ifade etti veya başka bir şey söyleyeyim yine, kreşlerle ilgili söylediniz. "Kreşleri iptal eden, şunları yapan devlet şiddete sebep veriyor. Devlet terörü..." Bu kelimeler size ait. Oysa yeni Bakanımız Sema Ramazanoğlu'nun bütçesini izledim ben bir iki hafta önce sonuna kadar. İki şeyi öne çıkarttı -birçok şey var tabii ki, birçok kalem var- 5 genel müdürlük, 32 daire başkanlığı ve onların 2 tanesinden biri kampanyalarla kreş sayısını arttırabilmek, ikincisi kız çocuklarının doğu ve güneydoğuyla alakalı, okul oranını, eğitim oranını arttırabilmek için gerekirse yurtlarla ilgili adımlar atabilmek vesaire. Sayılarını arttırabilirsiniz. Yani bir irade ve ben içindeyim, on iki yılı geçti iktidar, kuruculuktan bu yana görev yapan ve bu sorumluluğu onunla taşıyan bir isim, bir önceki KEFEK'te de mevcut kanuna imza atmış ki Candan Hanım'la birlikte ve çok da... Biz bunu hep dillendiririz, ortak akılla, hep birlikte imza attık diye ama bugün geldiğimiz noktada imza attığımız kanunun uygulamasıyla ilgili sorunlar yaşıyor muyuz? Yaşıyoruz. Bu Komisyonunda, şiddetle ilgili Komisyonunda, aile hâkimlerinin bizzat kendileri, savcılarının bizzat kendileri her bir uygulamada "Mümkün değil, iş yükü var, şunlardan..." Ya, işte, bunlarla ilgili çözüme gidecek yapıyı bulmak lazım ama siz şu cümleyi kullandığınızdan itibaren "Devlet eliyle psikolojik şiddete doğru gidiyor." dediğinizde ortak zeminden hemen o şeyden dışına çıkılmış olunuyor bu sefer otomatikman ve kadın eve kapatılırsın...

BAŞKAN – Tülay Hanım, toparlayalım lütfen.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – ...ya da işte, çalışan kadınlarla ilgili boşanmaları zorlaştırmak için bu Komisyonu kurma mantığını, bu Komisyon üyesi diğer siyasi partilerden -şu anda MHP ve CHP'den çok değerli milletvekillerimiz var- kabul ederler mi? Hayır. Biz kabul ediyor muyuz? Hayır. Niye? Yani verilerde tabii ki diplerdeyiz OECD ülkelerine göre ama siz direkt iradeyi boşanmaları zorlaştırmak için çünkü... Ya, kadın istihdamıyla ilgili 22'lerden 28'e, sonra iş gücüne katılımı, az önce Sayın Başkanın ifade ettiği tüm teşviklerle birlikte yüzde 32'lere kadar gitmiş bu teşvikleri veren 2006 genelgesini çıkartan, bunu devam ettiren, yeni düzenlemeler yapan... Türk Ceza Kanunu, Medeni Kanun, İş Kanunu, hatta Anayasa'daki pozitif ayrımcılık...

BAŞKAN – Tülay Hanım, toparlayalım lütfen.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – ...yani bütün bu yapılanlarla birlikte, bu masada, boşanmalarla ilgili, aile bütünlüğüyle ilgili, kadınla ilgili şunun özellikle tutanaklara geçmesini istiyorum: Hangi siyasi iradeden olursa olsun şu masada olan vekillerimizin her biri ama her biri kadın bireyin gücüne inanır, birey güçlü olursa toplumun gücüne, ailenin gücüne inanır. O yüzden, kadını eğitim anlamında da iş gücü anlamında da her anlamda da beslediğinizde, bu evde olabilir, hocam, hiç fark etmez, diğer anlamda... Çünkü orada olup çok...

BAŞKAN – Tülay Hanım, toparlayalım lütfen.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – O yüzden bu bilgileri tutanaklarda da düzelterek, ilave ederek gidiyor olmak çok değerliydi. Lütfen, bunu karşılıklı bir şey olarak da algılamak lazım, bazen iş çığırından çıkıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyorum.

Buyurun.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok kısa, tabii, kimseyi hedef almadan konuşmak istiyorum.

Şimdi, tüm sunumlar için de teşekkür ediyorum.

Tabii, kadın hakları, işte, bu belli bir camianın, belli bir ideolojinin meselesi değil. Biz bu alanda varız, var olmaya da devam edeceğiz. AK PARTİ, tüm programlarında, tüm Hükümet programlarında bunun ısrarla üstünde duran ve gerçekten 2002 yılı öncesi uygulamalara bakarak çok farklı ve pozitif işleri yapan bir anlayış, bir kadro. Şimdi, birileri, hemen bu meseleler açıldığında bizim partimizi, bizim kadrolarımızı, bu anlamda sanki itham eder gibi ya da bizi bu alandan dışlamak adına bir düşünce içindeler.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ne alakası var?

BAŞKAN – Candan Hanım, bitirsin lütfen.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Yani biz bunu kesinlikle reddediyoruz, reddetmeye de devam edeceğiz. Bu alanı da kimseye bırakmayacağız. Türkiye'de yüzde 50 seçmenin ve nüfusun oyunu alan bir anlayışız, bir partiyiz, bu alanda da olmaya devam edeceğiz.

Yani, şimdi, işte, Sayın Milletvekilimizin söylediği mesele: Doğrudur, milletvekili hakları vardır, bu alana da müdahale edilmemesi gerekir. Yani bunu hepimizin savunması lazım, yani buna destek olmamız lazım. Yani, şimdi, millî iradeyi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016 Saat : Kayıt: Araşt.Aile Stenograf : Uzman : Sayfa: 25

etkinsizleştirmeye çalışmak, "Siz bu işleri bilmezsiniz." havasında olmak, yani bunların doğru işler olmadığını tutanaklara da geçmesini bu şekilde talep ediyorum ve bu alanda olacağına ve olmamız gerektiğini de belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Benim de bir söz talebim var Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Almayanlara vereyim, size de vereceğim.

Buyurun.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Evet, şimdi, ben Hülya Hanım'ın açıklamalarında, bizim Komisyon olarak bazı şeyleri gözden kaçırdığımızı da, kendisinin çok daha fazla dikkate getirdiği gibi bir konuya vurgu yapmak istiyorum. Yani, evet, boşanmaların en az olduğu dünyadaki ülkelerden birisiyiz, bunu kabul ediyoruz. Bunun mutlaka bir altyapısı, gerekçeleri, her şeyi vardır. Bunun farkındayız. Aslında, siz şunu söyleyerek, TÜİK boşanma istatistiklerini açıklayarak, Türkiye'deki birçok, işte, bu Komisyonun kurulmasının ana nedenini bile siz söylediğinizde, boşanmaları önlemeye, boşanmaları engellemeye yönelik baskı unsuru gibi, toplumda böyle bir oluşum olduğunu, baskı unsuru olduğunu iddia ediyorsunuz. Hâlbuki öyle değil. Bakın, bu Komisyon tüm grupların verdiği önergelerle kurulan bir Komisyon. Biz, tabii, sizin açıklamalarınızla boşanmaya kilitlendik, hâlbuki öyle değil. Neydi? Aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurlar, sonrası da aile kurumunun güçlendirilmesi. Yani, biz bunlara odaklanmış bir noktadayız. Dolayısıyla, boşanmaları tamamen ortadan kaldıracamız ve buna devlet de büyük bir etki yapıyor, yani o ruhsatı kullandırtmıyor veya onu engelliyor gibi bir görüş beyan ettiniz. Bu böyle değil. Ayrıca şunu da belirtiyim: Dinimizin hükümlerinde farz olan bir şey ruhsat verilmez. Yani daha sonra o farzı delemek bir ruhsat yoktur. Haram olan bir şeye de ruhsat verilmez ama bildiğimiz, hepimizin bildiği bir kaide vardır, Cenab-ı Hakk'ın hiç sevmediği hâlde müsaade ettiği tek şey boşanmadır. Siz bir aktivist olarak birçok yerde mutlaka konuşacaksınız, bunu gözden kaçırmamanız gerekir.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Öncelikle, eleştirideki üslup sorunu çok önemlidir, buna katılıyorum psikoloji alanından geldiğim için. Ancak, şuna da dikkat etmemiz gerekir: Eleştiri hiç kimsenin hoşuna gitmeyebilir, insanın doğasında vardır, savunma mekanizmalarını hemen harekete geçiriyor ama bizim burada eleştiriye açık olmamız gerekiyor. Çünkü bir şeyler ters gidiyor, bir şeyler yanlış oluyor. Bir şeyleri düzeltmek için buradayız. Üslup sorunu da olabilir ama bizim her şeyden önce yüce Meclisin ruhuna yakışır bir şekilde kendi üslubumuza da dikkat etmemiz gerekiyor vekiller olarak. Şahsımıza yönelik bir saldırı yoksa, yaptığımız işe yönelik bir eleştiri varsa burada daha sakin davranıp katılımcıları da bilgilendirmemiz gerekiyor. Gelen katılımcılar, bizim dediğiniz gibi Komisyonumuzun mahiyetini tam anlamamış olabilirler, çıkarılan yasalarda birtakım şeyleri gözden kaçırmış olabilirler, belki sizin hoşunuza gitmeyecek şekilde bir ifade tarzında da bulunmuş olabilirler ama ne olursa olsun burada lütfen savunma mekanizmalarını bir kenara bırakıp gelen katılımcıları da hem doğru, tam bilgilendirelim hem de çalışmaların daha kötüye gitmemesi veya çalışmaların sekteye uğramaması... Kaldı ki daha konuşmacı arkadaşlarımız var.

BAŞKAN - Bir sunum daha alacağız, zamanımız çok sınırlı.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Onların zamanı da önemli. Lütfen eleştirilere açık olalım, dikkatli olalım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Deniz Hanım.

SAİT YÜCE (Isparta) – Eleştiriye açığız ama suçlama. Benden çok sizin de savunmanız lazım. "Böyle milletvekillerinin bu Komisyonunda ne işi var?" dendiği zaman...

BAŞKAN – Sait Bey, lütfen. Size söz vermedim Sait Bey.

SAİT YÜCE (Isparta) – Bir cümle...

"Böyle bir Komisyonunda bu milletvekillerinin ne işi var?" gibi bir cümleyle siz "Evet." diyor musunuz? Onu söyleyin, ben her şeyi geri alırım.

BAŞKAN – Sait Bey, lütfen.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – O cümle öyle değildi.

BAŞKAN - Candan Hanım, çok kısa rica edeceğim. Üçüncü kez söz veriyorum size, lütfen çok kısa.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) - Şimdi, 6284'e dair eleştiriler oluyor, gerçekten, hani, haksız eleştiriler oluyor. Ama eleştiri yapıyor de şu gerçeği unutmamız gerekiyor: 6284 çıktı. Çıktıktan sonra yönetmeliğin çıkması için... Yıllar oldu, hâlâ uygulamada eksiklikler var. Biz mevcudu bir kere doğru uygulamıyoruz, doğru bilgilendirmiyoruz. Yani kurumlar arasında gerçekten bu konuda ciddi sıkıntı yaşıyoruz. İlk önce bir mevcudu doğru uygulayalım. Ha, hukuk konusunda, hukukçular var aramızda, muhakkak benden daha iyi bilirler ama muhakkak hukuku suiistimal etmeye çalışan, mevcut yasalardan kendine bir şeyler çıkarmaya çalışan suçlular, insanlar muhakkak olacaktır, var. Ayşe Paşalı örneğinde olduğu gibi, kocası bir hafta önce girip İnternet'e, ne yaparsam ne olur, nasıl indirim alırım ya da şunu yaparsam ne olur gibi. Ve bunun örneği birçok ama hem uygulamayı tam yapmayacaksınız hem eksik yapacaksınız hem bunun üzerinden kendi çıkardığınız iyi bir yasayı itibarsızlaştırıp, olumsuzlaştırmaya çalışacaksınız, bu doğru bir yaklaşım değil.

Kadın istihdamı konusunda, evet, aile paketi çıkarılmaya çalışıldı, 24'üncü Dönemin son günlerinde geldi, inceledik. Yani Avrupa'da bu sorunu çözenler var hem aile bütünlüğünü sağlayan hem gerçekten sağlıklı bir toplum yaratabilen hem de kadın istihdamı konusunda bizim 2 katımız seviyede olan Avrupa ülkeleri var. Bunları nasıl başarmışlar? Bunlar sadece kadına esnek çalışmayla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 26

değil... Ki bizim, gelen yasada biliyorsunuz, siz daha iyi biliyorsunuz, o dönemde de içindeydiniz bizatihi, kreş destekleri vardı, kreş açılımları vardı, onunla beraber istihdam konusunda belediyelerin yükümlülüklerinin hatırlatılması vardı ama ne oldu -Sayın Fatma Şahin'in de ifadeleri- Maliye Bakanlığı şerh koydu. Hatta bu gelen torbada onlar tamamen çıkarıldı; kadına sadece, iki, dört, altı aylık esnek çalışma, o süre içinde süt izinlerini de kaldırarak... E, bunun dışında, kadın yarım gün, eyvallah, geldi çalıştı, yarım gün kim bakacak? Kim böyle bir kadını çalıştırmak isteyecek? Hani kreşler, hani eşit paylaşım? Hep anneliğe dem vuruluyor. Evet, annelik bence de çok yüce bir şey. Yani Allah herkese nasip etsin, çok güzel bir şey. Peki, babalık? Hani, babalığa hiç burada atıfta bulunan yok. Yani "Babalığı da yüceltmeyorsunuz." diyen yok. Sayın Yüce, yani babalık da çok güzel.

BAŞKAN – Candan Hanım, tartışma açmayalım.

Evlad edinmede "kadın ve erkek" diye çıktı bu yasa, sizin de imzanız var orada.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tabii ki öyle. Ben tartışmak için değil tam tersi, gerçekleri söylemek için ifade ediyorum.

Anne-baba üzerinden eğer biz istihdamı sağlayabilirsek ve gerçekten diğer ülkelerdeki, bunu başarmış ülkelerdeki örnekleri alıp yani yoğun bir kreş desteğini devlet eliyle, özellikle ekonomik gücü olmayan ailelere verebilirsek ancak böyle başarılı olabiliriz. Yani bunun yolu sadece kadınları çekip kadını sadece aile içinde hapsederek maalesef olunmuyor.

BAŞKAN – Kimse onu söylemedi.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ve "Kadın-erkek eşit değil." dersek, eşitliğin olmadığı yerde -kusura bakmayın- adaleti biz sağlayamayız, adaletli bir ortamı sağlayamayız. Bunu ifade etmek de bence şey değildir, bu gayet makul, mantıklı bir eleştiridir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Candan Hanım, teşekkür ediyorum.

Hülya Hanım, sadece iki cümle izin vereceğim çünkü bitiyor. Yeni bir tartışma çıksın istemiyorum. Diğer misafirlerimizi çok beklettim.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Eleştiri hakkını doğrudan doğruya devleti suçlama olarak görüp "Millî iradenin temsilcisiyim." deyip, tamamen benim gibi siyaseten bağımsız, sivil toplum alanında çalışan, millî iradeyi salondan, TBMM'den göndermeye kalkmak garip bir çelişkidir. Ben bunu izleyenlerin takdirine bırakıyorum. Bu konuyu da burada bırakıyorum.

BAŞKAN – Hülya Hanım, lütfen.

SAİT YÜCE (Isparta) – Öyle bir şey söylemedim, kusura bakmayın.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Bunu burada bırakıyorum.

BAŞKAN – Lütfen.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Bir başka nokta, şimdi zamanımız olmadığı için, bu yarım gün çalışmayla ilgili. Süt izni konusuna girmeyeceğim. Bir soruyu hemen buraya eklemek istiyorum, o da şu: Yarım gün çalışan anne ve babanın kreş ihtiyacı olmayacak mı? Niçin tasarı hâlindeyken belediyelere kreş açma yükümlülüğü getirirken, yasalarken bu kreş yükümlülüğü ortadan kaldırılmıştır? Bakın, sivil toplumun bu soruları sorması gerekiyor. Bu soruları sorma görevi var zaten.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Tülay Hanım, az önce Bakan Hanımın açıklamalarından dolayı ona atıfta bulundu zaten. Şu an Bakanlığın önemli çalışma alanlarından biri kreş ve çocuk bakımı konusu.

Teşekkür ediyorum.

Süt izni konusunu da tekrar söylüyoruz, yarı zamanlı çalışmada zaten yarım gün evde olacağı için ona kadın kendisi karar veriyor; ister yarı zamanlı çalışsın, ister tam zamanlı çalışsın süt iznini kullanır. Ondan, ne olur, yani başka bir anlam çıkartmak...

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Ben hiç kimseye kişisel olarak tanışmıyorum. Kişisel bir derdim yok. Hassasiyetim şu: Tutanaklara baktığım zaman, sadece basına yansımalarından değil, Aile İçi Şiddet Biriminde Tarık Bey, kadına karşı şiddette uzaklaştırma emrinin kadın talep ederse verildiğini, resen emniyet güçlerinin olmadığını söylüyor ya da bir başka şey. İyi niyetli ama yasayı eksik bilerek... Oysaki polisin resen uzaklaştırma yetkisi var. Kaldı ki kadın "Kesinlikle evden uzaklaştırılmalı bu adam." dediğinde... Hayır, bakın, ben de bir şeyleri düzeltmeye çalışıyorum burada ve iyi niyetle, birlikte çıkarttığımız kanunda...

BAŞKAN – Onun yirmi dört saatle sınırlı olduğunu söyledi ama o gün toplantıda.. Bizim uzaklaştırma yetkimiz yirmi dört saatle sınırlı diye düzeltti. Tabii, onu o şekilde söyledi.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – İlk çalışma gününe kadar... Kadın istediğinde de otomatik uzaklaştırma verilmiyor zaten.

BAŞKAN – Tabii, hâkim kararıyla veriliyor. O şekilde söyledi, "Kolluk güçlerinin etkisi yok." demedi.

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Benim burada yapmaya çalıştığım şey, ben ve arkadaşlarımın: Birlikte çıkarttığımız bir kanunu savunmak, toplumsal prestijini arttırmaya çalışmak, uygulanabilirliğini sağlamaya çalışmak. Buna aykırı söylemleri tabii ki eleştireceğiz, tabii ki uyarıya çalışacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gökhan Bey, sizin bir söz talebiniz vardı ama, çok rica edeceğim yeni bir tartışma olmasın çünkü çok beklettim diğer...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 27

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR GÖKHAN MALKOÇ - Tartışma yaratmam, merak etmeyin ama devamlı bastım vazgeçtim, bastım vazgeçtim.

BAŞKAN – Yok, çok karıştı. Ben vekillerimizin....

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR GÖKHAN MALKOÇ – Hayır, şunun için yani: Acaba söylesem mi, söylemesem mi diye ama benim de deli bir tarafım var yani bilim insanı olarak da düşüncemi her platformda söylüyorum.

Bunu Genel Kurula da lütfen iletin. Dışarıdaki insanlar sizleri izliyor. Yani benim şu anda şuradaki yaşadığım duygu durumu beni biraz rahatsız etti ve bir daha buraya gelir miyim, gelmem mi diye ürkütüm açıkçası. Ve inanın bana, bakın, bunun altını özellikle çiziyorum bir bilim insanı olarak, bu işlerle uğraşmış birisi olarak, dışarıdaki insanlar inanın size bakıyor. Ve sizin davranışlarınız, sizin söylemlerinizi o insanların davranışlarını da direkt olarak etkiliyor. Eğer bu çatı altında, sadece de düşünsel anlamda tartışma zemini geliştirilmezse inanın bana toplumda ciddi tartışmalar ve çatışmalar meydana gelebilir. Sizden istihdam ediyorum bir insan olarak, bir bilim insanı olarak, gerçekten kullandığımız üslup, kullandığımız dil objektif kriterler dışına çıktığı zaman... Evet hepimiz tarafgiriz, bakın, bunu söylüyorum, kimimiz bir takımı tutuyoruz, kimimiz bir partiye üyeyiz, kimimiz bir sivil toplum kuruluşuna üyeyiz ama bir şey söylediğiniz zaman ve toplum önünde söylediğiniz şey de topluma yansıyor o zaman orada objektif bir dil kullanmak gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Gökhan Bey, teşekkür ediyorum.

Evet, ben toplantının bu aşamaya kadar olan bölümünde emeği olan arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Şimdi, İKADDER' den... Tabii, konu başka bir yere geliyor, şimdi medya konusunu konuşacağız, medya ve aile üzerine izleme yapan bir ekip var aramızda, onları dinleyeceğiz. Funda Özcan Akyol, İstanbul Kadın ve Kadın Kuruluşları Derneği Başkanı kendisi. Medya izlemeleri üzerine bir çalışmaları ve projeleri oldu. Projeleri hakkında bize bilgi verecek. Funda Hanım, on beş dakika süreniz.

Buyurunuz.

5.- İstanbul Kadın ve Kadın Kuruluşları Derneği (İKADDER) Başkanı Funda Özcan Akyol'un, Aile Odaklı Medya İzleme ve Değerlendirme Projesi hakkında sunumu

İKADDER BAŞKANI FUNDA ÖZCAN AKYOL - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de toplantının bitiminde herkesi selamlamak istiyorum öncelikle.

Şiddetten başka bir konuya geçeceğimizi siz ifade ettiniz ama bir tarafında mutlaka zaten şiddet var çünkü medyadan bahsediyoruz ve medya da şiddeti üreten unsurlardan bir tanesi.

Bir model oluşturduk dernek olarak, Türkiye genelinde de yaygınlaştırmaya çalıştık. Siz de bu çalışmanın içindeydiniz bir anlamda, Sayın Fatma Şahin'in başkanlığını yürütürken ciddi anlamda destekleriniz oldu. Bu vesileyle hem size hem Fatma Şahin Bakanımıza teşekkür etmek isterim.

Bu modeli bugün sunmak istiyorum. Neler hedefledik ve ne kadarını gerçekleştirebildik? Tabii, bu fırsatı aynı zamanda STK Türkiye Aile Platformunun tanıtımı için de birkaç dakika kullanmak istiyorum çünkü neticede burada aile konusuyla ilgili araştırmalar yapılıyor ve Türkiye genelinde ciddi ağı olan bir platformdur Türkiye Aile Platformu.

İstanbul Kadın ve Kadın Kuruluşları Derneği olarak biz bu projeyi yürüttük. İKADDER, 2006 yılında çeşitli alanlarda topluma hizmet veren, kadınlar ve kadın kuruluşlarının başkanları, üyeleri ve gönüllülerinin bir araya gelmesiyle kuruldu. Bizim çalışma sahamız kadın, aile ve öz değerler odaklı çalışan STK'ları iletişim, istişare ve iş birliği zemininde buluşturmak. Biz kadının aile içinde, ekonomik hayatta, sosyal hayatta ve siyasette güçlendirilmesini savunan bir derneğiz. Biz platformların yani iletişim, istişare ve iş birliği ağı sağlayan platformların da güçlendirilmesi için çalışmalar yapıyoruz. Bu anlamda STK Türkiye Aile Platformu TÜRAP'ın Genel Sekreterliğini, Gökkuşuğu İstanbul Kadın Kuruluşları Platformu GİKAP'ın Genel Koordinatörlüğünü, Türkiye STK Çocuk ve Genç Platformunun da Eş Genel Sekreterliğini yürütüyoruz. Aynı zamanda, Aile Bakanlığının Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Danışma Kurulu üyesiyiz.

Türkiye Aile Platformu diye bahsettiğim kurum 73 STK'nın üye statüsünde yer aldığı, iletişim ağına 450 sivil toplum kuruluşunun bulunduğu bir platform. Platformun ve üyelerinin çalışma alanlarından kısaca bahsedecek olursam, aile sorunları, aile eğitimi, yoksulluk, mülteciler, kadının statüsü, ülkemizdeki LGBTİ hareketlerinin aile kurumuna etkileri, bağımlılık, çocuk evleri, gençlik ve benzeri şekilde sayabilirim.

Biz bu projeyi Türkiye genelinden farklı illerden sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla gerçekleştirdik. Ben şimdi bunların isimlerini okumayacağım ama size bir dosya, herkese birer dosya getirdik, burada isimleri de mevcut. Projenin gerekçesinden bahsetmek istiyorum.

Ülkemizde televizyon izleme alışkanlığı günde ortalama 4 saat 17 dakika olarak görünüyor yapılan araştırmalarda. Bir diğer çarpıcı araştırma da ülkemizde 17 yaşına gelene kadar bir çocuk 60 bin cinayet, ölüm ya da yaralanma sahnesi izliyor. Dolayısıyla, şiddet dilini bir şekilde görmüş oluyor. Saygıdeğer hocam yanımdayken belki bunu söylemem uygun olmayacaktır ama şiddeti gördükten sonra kanıksama, hatta arzu eder hâle gelme de uzmanların ortaya koyduğu görüşler arasında. Türkiye'de halkın yüzde 85'i televizyon yayınlarından şikâyetçi ama şikâyetlerin ilgili kurumlara ulaşma oranı yüzde 2,5'ta kalıyor. Bu ilgili kurumların içinde ağırlıklı olarak RTÜK var ama RTÜK'e bile şikâyetlerimizi ulaştırmakta yetersiziz. Bizim önemli bir gerekçemiz de, bizi harekete sevk eden gerekçe de RTÜK'ün yaptığı bir araştırmada, 1.836 kişiyle yapılan bir araştırmada, çocukların şiddet programını izlemelerini ailelerin kontrol edemedikleri sonucunun çıkması idi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 28

Hatta ben kişisel bir gözlemimden bahsetmek istiyorum, sunumun ilerleyen bölümlerine koymuştum ama burada paylaşmak istiyorum. Yaptığım sunumlardan bir tanesinde İzmit'te bir anne yanıma geldi. Tabii, bir sivil toplum çalışmasını zihninde nereye koyduğu da çok önemli. Dedi ki: "Funda Hanım, çok rica ediyorum, lütfen Kurtlar Vadisi'ni kaldırın." Bunu bizim yapabileceğimizi düşünmüş. "Neden özellikle Kurtlar Vadisi?" diye sorduğumda şunu söyledi: "Benim engelli bir oğlum var, zihinsel engelli ve tekrarlarını izliyor, her gün çıkan tekrarlarını izliyor." Ve "Anne, seni öldürecekim. Anne, seni kesecekim, oradaki gibi yapacağım." şeklinde tehditlerini yansıtıyordu. Tabii, biz burada yetişkinlerin istediği yayınları izleyebileceklerini, seçebileceklerini düşünüyoruz ama seçemeyecek durumda olanlar için belli kriterlerin, özellikle RTÜK ilkelerinin uygulanması gerektiği noktasında bir hatırlatma yapmak istedik.

Projemizin amacı, bilinçli medya izleyicisi oranını artırmak, toplumun taraflarını temsil eden sivil bir inisiyatif oluşturmak, bireylerin ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara yayınlarla ilgili olumlu/olumsuz tepkilerini göstermelerinde rehberlik etmek, öncelikle çocuklar olmak üzere, aile kurumunu korumak, desteklemek ve değer kaybını önlemektir.

Ben burada modelimizden bahsetmek istiyorum çünkü hep söylediğimiz şey, şikâyetler yüzde 2,5'ta kalıyor; önerilerin, tepkilerin, düşüncelerin mekanizmalar yoluyla ilgililere iletebileceğini kolaylaştırmak gerekiyor. Yani çıkıp da "Medya çok zararlı, televizyon çok zararlı, izlemeyin." çok sonuçsuz bir şey. Biz burada şunu yaptık: Bir web sitesi oluşturduk, web sitesinde de -özet geçiyorum- herkesin katılabileceği bir anket düzenledik. Bu ankette her ay rating sistemine göre en üstlerde olan programları ve aynı zamanda da sosyal medyada en çok konuşulan programları sıraladık ve bunların oylanmasını rica ettik üyelerimizden. Yaptığımız anket sonuçlarını da paylaşacağım. Bu çıkan anketlerden sonra bir ortak dilekçe oluşturduk. Ortak dilekçede de şunu ortaya koymaya çalıştık: Neden bu yayın bu kadar tepki görüyor? Neden bu yayınla ilgili bir düzenleme yapılması talep ediliyor? Bu ortak dilekçeyi hazırladıktan sonra bir "gönder" butonu oluşturduk, "gönder" butonuna basan kişi okuduğu dilekçeyi aynı anda hem RTÜK'e hem yayınlayan kanala hem yapımcısına, sponsoruna gönderebilme fırsatı buldu. Yani eğer katılıyorsa bize, otuz saniyesini alacak bir metni okuyor ve bir saniyede de "gönder" tuşuna basarak bu toplumsal hareketin bir paydaşı olmuş oluyor. Böyle bir model oluşturduk, "ailemizprojesi.org" web sitesinden.

Bu arada Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla bir protokol imzaladık. İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı bir fon desteği sağladı. Bir çalıştay yaparak modeli ortaya koyup tekrar üzerinde sivil toplum kuruluşlarının değerlendirmelerini almaya gayret ettik. Bir Aile Eğitim Programı düzenledik, tüm Türkiye genelinden katılımla.

Burada bir parantez açmak istiyorum konunun başka bir boyutunu ele alarak, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının oluşturduğu Aile Eğitim Programı eğitici eğitimine katılan arkadaşlarımız yeterince yürüme kabiliyetine sahip olamıyorlar. Çünkü Bakanlık ve uygulamalar bu konuda öğretmenlerin önünü açacak, model oluşturabilecek nitelikte değil, materyallerin sunulması ve bir sertifika belgesinin verilmesiyle sınırlı. Ama arkadaşlarımız bu noktada bir motivasyona ihtiyaç duyuyorlar. En azından ilk uygulamalarında Bakanlık temsilcileriyle eş yürümek istiyorlar. Bu noktanın da kayda geçmesini özellikle rica ediyorum. Çünkü çok ciddi bir potansiyel var, Türkiye'nin her yerinde bu çok kıymetli dokümanları ulaştırabilecek eğitimci profili mevcut ama yürüme noktasında bir işbirliği geliştirilmesi gerekiyor.

10 ile gittik toplamda modeli anlatmak için, 42 sunum gerçekleştirdik ve 2.919 kişiye ulaştık. Ulusal ve yerel bazda 13 televizyon programına ve 12 radyo programına katıldık. Sivil toplum kuruluşlarının ve kamunun düzenlediği 28 toplantıya iştirak ettik. Sosyal medya hesaplarımızı düzenli olarak 4.510 kişinin takip etmesini sağladık. Peki, kaç kişiyle anket yaptık? Bir sendik yürüttüğümüz projede, sekiz ayda -tabii bu projenin tasarlanma süreci ve sonuçlandırma, toparlanma süreci daha uzun sürdü ama anket çalışmalarımızla sekiz ayda- toplam 1.492 kişiye ulaştık. Aslında bu rakam değerlendirildiğinde çok daha fazla kişiye ulaşmakla birlikte, çok basit olan uygulamalara bile halkın katılımındaki motivasyon eksikliğini gösteren bir şey diye düşünüyorum. Yani televizyondan yine herkes şikâyetçi olmaya devam etti sunumlarımızda ama küçük bir ankete katılma noktasında bile ciddi anlamda istediğimiz performansın tüm Türkiye genelinde yakalanmasında yetersiz olduğunu düşündük.

1.492 kişinin katıldığı anketlerde en zararlı seçilen yayınlara örnekler vermek istiyorum. Pis Yedili, ciddi anlamda gençler tarafından izlenen bir diziydi ve tekrarları çok yoğun. Ben açıkçası öyle bir dizinin varlığından bile hiç haberdar değilim ama katıldığımız toplantılarda, programlarda ebeveynler, öğretmenler ciddi anlamda bir dönüşüm oluşturduğundan bahsetti bu dizinin ve anketlerde karşımıza çıktığında gerekçesinin de toplumsal bir tabana yayılmış olduğunu gördük. Hâlâ yayınlanmakta olan ve rating sıralamalarında üstlerde bulunan Esra Erol ve Benimle Evlen programları, Kurtlar Vadisi Pusu, Kaynana Gelin Seda'ya Gelin, Medcezir en yüksek oyları alan programlar şeklinde karşımıza çıktı. Biz toplamda Türkiye genelinde bu programlara yönelik 3.010 dilekçenin hazırlanmasına vesile olduk. Bu dilekçeler toplamda, yani her 4 kuruma ulaştığında 12.040 dilekçe üretilmiş oldu, kurumlara ulaşılmış oldu bu dilekçelerle.

Şimdi, burada gelen tepkilerden de biraz bahsetmek istiyorum. Nasıl bir sonuç verdi sekiz ayda? Öncelikle bizim için çok enteresan olan bir şey, yıllardır dizilere, gençlik dizilerine plato şeklinde sponsorluk sağlayan bir eğitim kurumu ilk defa tepki aldığını ifade etti. "Biz sadece mekânımızı kullandırıyoruz, bir sponsoruz. Neden bize bu tepkiyi veriyorsunuz? Kendimizi bu konunun muhatabı olarak görmüyoruz." dedi ve ciddi anlamda kendini konudan soyutladığını ortaya koydu. Bu bizim için önemli bir tepkiydi çünkü yayınların izlenmesini sağlayan çok önemli bir faktör olan sponsorlar şu ana kadar ne yaptıklarının çok da farkında olmayabiliyorlar. Bu noktada bizler eğer ortak meselemiz olan şiddet, çocuklarımızın, gençlerimizin istismarı gibi konularda ortaklaşabilirsek -zannediyorum bu konularda farklı düşünen toplumun hiçbir kesimi yoktur- sponsorları çok ciddi etkileyebileceğimizi fark ettik.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 29

İkincisi, yıllardır çizgisini hiç bozmayan, Kaynana Gelin Seda'ya Gelin programını da yayınlayan kanalın koordinatörü bize döndü. "Biz programımızda çok önemli değişiklikler gerçekleştirdik. Aile kurumunu zedelemeyecek, odağa alan işler yapmaya çalışıyoruz. Lütfen, bu bakış açısıyla tekrar değerlendirin, tekrar izleyin. Bu konuda, bu sahada bizi destekleyin." e yönelik bir telefon konuşması yaptı.

Bir diğer tepki yine bir spondordan, "Ya, 'en zararlı yayın' diyorsunuz ama biz bu yayından sponsorluğumuzu çektik. Lütfen dilekçeler artık bize gelmesin. Üyelerinize ulaşın, bu konuda bizi lütfen muhatap almayın ama bu arada da söyleyin, en yararlı yayın olarak üyeleriniz hangi programları ön plana çıkarıyor? Bunu da bizimle paylaşın." tarzı geri bildirimler aldık. Bizim için bu da çok önemliydi. Aslında sponsorlar da, kanallar da çok izlenen, çok konuşulan yayınlara sponsor olmak isterler; bir dünya görüşünden ziyade ortada ciddi bir pasta payı vardır ve o pastadan en büyük dilime sahip olmaya çalışırlar. Bu anlamda ortaklaşmanın yine altını çizmek istiyorum.

Sizlerle örnek olarak oluşturduğumuz dilekçeleri paylaşmak istiyorum. Buradaki dili biz çok önemsiyoruz. Bugün de kullanılan dildeki sıkıntıların zannediyorum buradaki taraf olan herkes de farkında. Biz sivil toplum kuruluşları olarak tepkimizi bile böyle bir dille ortaya koymaya çalıştık.

"Aile Odaklı Medya İzleme ve Değerlendirme Projesi (AİLEMİZ-P) üyeleri arasında Aralık ayında yapılan anket sonucunda şu program en zararlı yayınlar arasında seçildi.

Bu programla ilgili ortak görüşlerimizin dikkate alınmasını rica ediyoruz.

Bu yayının toplumun millî ve manevi değerlerine, genel ahlaka ve ailenin korunması ilkesine aykırı olduğunu belirtmek istiyoruz. Aile yapısını derinden sarsan bu programın gençlerin evliliğe bakışını olumsuz etkilediğini düşünüyoruz.

RTÜK ilkeleri ihlal edildiği, aile değerlerimize, çocuk ve gençlerimize yönelik bu olumsuzluklar devam ettiği sürece programın yayınlandığı kanalı izlemeyecek, bu programa sponsor olan firmaların ürünlerini kullanmayacağız.

Saygılarımızla."

Burada eleştirdiğimiz tek nokta RTÜK ilkeleriyle çelişen unsurlar. Yani "toplumun millî ve manevi değerleri" derken İKADDER'in millî ve manevi değerlerini kastetmiyoruz, RTÜK ilkelerinde bahsedilen unsurları burada ele alıyoruz.

İkinci bir dilekçe vermek istiyorum, ilk kalıp cümleleri geçerek.

"Pis Yedili"nin, yine RTÜK ilkeleri arasında yer alan "Türkçenin düzeyli kullanımı"na yönelik olumsuz etkileri olduğunu ortaya koyduk. RTÜK şöyle diyor çünkü: "Türkçenin özellikleri ve kuralları bozulmadan, doğru, güzel, anlaşılır şekilde kullanılmasını sağlamak zorundadır. Dilin düzensiz, kaba ve argo kullanımına yer verilemez." diye bir ilke mevcut ama bu dizide yeni bir jargon oluşturuldu ve jargon gençler arasında çok ciddi olarak kullanılmaya başladı.

Bizim ciddi sorun alanlarımız da vardı projede. Ne kadar kolaylaştırırsak kolaylaştırılabilir tepki verme konusunda halkımızın isteksiz olduğunu maalesef çok net olarak gördük. Şöyle bir soruyla karşılaşmak bizi son derece üzdü; eğitilmiş veya eğitimsiz fark etmeksizin bire bir görüştüğümüz kişilerde "Dilekçe yazdığım zaman, imzaladığım zaman, ya, işte RTÜK bana ulaşır bir şey derse, başıma bir iş gelirse, reklam veren bana dava açarsa, kanal bana ulaşarsa..." gibi bu endişeleri eğitilmiş, işte "toplum lideri" diyebileceğimiz kişilerden bile duyduk. Bu bizim için üzücü bir şey oldu. Vatandaşlık bilincinin bir anlamda düşük bir seviyede olduğunu -belki direkt çalışmamızın odağı bu değildi ama- üzülerek de görmüş olduk.

Tepkinin sonucunu hemen görmek isteyenler mevcuttu. "Bunu hemen kaldıralım, evet, sonuç almadık mı?", "Bu ay neyi kaldırdık?" ya da "Bu ay neyi kaldırdınız?" Meselenin yayınları kaldırmak olduğunu düşünenler oldu ama biz proje boyunca, bir yayını kaldırmak değil, bir toplumsal dönüşüm ve bir farkındalık projesi olduğunun altını çizmeye çalıştık ve bunun ortak paydada herkesin tarafı olması gerektiğini tekrar tekrar söyledik.

Sponsorlar ve televizyon kanalları, biraz önce bahsettiğim geri dönüşümlerde bulundular, izleyici yorumlarını almaya, bazı düzenlemeler yapmaya başladılar ancak radikal değişimlerin, yayından kalkmanın ya da program formatının değişmesinin ancak maalesef parayla, rating sistemiyle döndüğünü tekrar tekrar test etmiş oldum ancak projede oluşturulan model, bugün "alternatif rating sistemi" olarak bizim ortaya koyduğumuz yayınlarla ilgili anketlere katılma, dilekçeleri oluşturma ve imzalama modeli şu an derneğimizde mevcut. Bunu isteyen her kuruluşla, altyapısını paylaşabiliriz. Yazılımını biz yaptık, biz oluşturduk -ki Sayın Milletvekili Ayşe Hanım'la o dönem çok yoğun olarak da görüşüyorduk, ciddi katkıları, destekleri de olduk- bir arkadaşımız yaptı. Bu modeli paylaşabiliriz, çok farklı şeyler de modellenilebilir çünkü kolaylaştırıcı ve aynı anda harekete sevk edici bir model olarak oluşturduk.

Evet, vaktimi zannediyorum verimli kullandım. Ben bu şekilde teşekkür ederek noktalamak istiyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Funda Hanım.

Soru sormak ve ilave yapmak isteyen varsa birkaç söz vereceğim.

Hüsnüye Hanım, buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Teşekkür ediyoruz Funda Hanım.

Medyanın şiddetin bir tarafı olduğunu söylemeniz bizim için çok önemliydi çünkü bunu cesaretle söylemek gerekiyordu. Yani bu konuda yapılacak bir şeyler varsa, bu Komisyonun çalışması sonucu raporlara girmesi ve sonuçlarının alması da bir o kadar önemli.

Ayrıca şunu da eklemek isterim -yani çevremizden duyduğumuz- bu dilekçelerin, RTÜK'e şikâyetlerin sonuçlanması hususunda oradaki formların zaman aldığı, işte doldurmada sıkıntı olduğu, çok fazla soru sorulduğu gibi... Bu konuda da herhâlde bir düzenleme yapılması gerektiğine inanıyorum. Bunun kayıtlara geçmesini istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 30

Teşekkür ediyorum.

İKADDER BAŞKANI FUNDA ÖZCAN AKYOL – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Pardon. Gökhan Bey' i de alalım, isterseniz hepsine son olarak topluca cevap verin.

Gökhan Bey, buyurun.

TÜRK PSİKOLOGLAR DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. GÖKHAN MALKOÇ – Şöyle bir uyarı yapma zorunluluğunu hissediyorum kendimde. Bu birçok, her yerde olan bir problemdir. Neden-sonuç ilişkisi ve korelasyon ilişkisi arasındaki ayrımı mutlaka dikkate almamız gerekir. Korelasyon ilişkisi, asla neden-sonuç ilişkisi değildir. Neden-sonuç ilişkisi alabilmemiz için bir deney yapmamız gerekir. Korelasyonla ilgili verilerden hareket ederek bir düzenleme yapılacaksa orada çok dikkatli olmamız lazım çünkü korelasyonda belki bir başka faktör o ilişkiyi düzenliyor olabilir.

Bir şeyi daha söyleyeyim: Şimdi, medya sorunlu bir alan, hepimiz bunu biliyoruz ama yani medyada birtakım düzenlemelere gittiğiniz zaman başka alanlardaki alternatifleri aslında ortaya çıkarabilirsiniz. Önemli olan, medyanın kendi içindeki ilke ve prensipleri uygulaması. Yani şöyle söyleyeyim: Mesela birçok yabancı ülkede bulundum ben, “prime time” diye nitelikteki zamanda hiçbir şiddet içeren bir şey göremezsiniz ama bizim “prime time” da sunduğumuz ana haber bültenlerinin yüzde 90' ı şiddet içeren şeyler. Dolayısıyla, düzenlemeyi medya kuralları içinde yaptığınız zaman problem olmuyor.

Şimdi, bir örnek, bir araştırmadan bir veri sunayım size: Mesela çok tartışılmıştır şiddet içeren bilgisayar oyunlarının çocukları şiddete yönlendirdiğine dair. Deneysel çalışmalar bunu göstermiyor. Mesela deneysel çalışmalarda anlamlı bir sonuç çıkmıyor. Bazı çocuklar gidiyor, bazı çocuklar gitmiyor. Öbür taraftan, mesela bu tür bilgisayar oyunlarının görsel zekâyı artırdığına dair bir sürü de veri var.

Şimdi, bunların çoğu deneysel çalışma olmadığından, buralardan elde ettiğimiz çıkarımları neden-sonuç ilişkisi çerçevesinde ele alarak bir düzenleme yaptığımız zaman hatayı da işin içine kattığımızı düşünmemiz gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Ben de bir medya meslek mensubu olarak burada birkaç şeyi söylemek istiyorum. Bu alanda da çalıştım. Yüksek lisans da yani çocuk, şiddet ve medya konusunda bir makalem de var, bu alanda çalıştığım için de söylüyorum. Yasakçı bir dil değil ama medya okuryazarlığını artıran, mesela sizin verdiğiniz örnek “prime-time” da yurt dışındaki örnekler, işte frekans tahsis sözleşmeleriyle belirlenen şeyler. Türkiye’ de ticari anlamda da öyle bir sözleşme altyapısı olmadığı için -belki aşamadığımız konular bunlar- mesela sosyal medyaya ilgili şu an hukuki bir düzenleme de olmadığı için güvenli kullanımı konusunda ciddi sıkıntılar yaşıyoruz.

Onun için, ben bu anlamda verdiğim eğitimlerde “gayri nizami medya” diyorum mesela sosyal medyaya çünkü hiçbir nizami altyapısı ve verisi yok, hukuki bir düzenleme yok, bir hak kaybınız olduğunda hak arama yönteminiz yok, fotoğrafınız bir başka yerde kullanıldığında bir yasal süreci başlatamıyorsunuz vesaire.

O anlamda, bu düzenlemelerin medya meslek ilkeleri içinde yapılması gerektiğini önemsiyorum fakat şu da var: Hem Funda Hanım'ın verdiği birkaç örnekte gördük hem de daha önce yapılan medya meslek mensuplarının yaptığı Kültür Bakanlığının bir araştırması var, medya meslek mensuplarının medyaya bakışının ve şiddetin içinde olduğu bir araştırma. Mesela büyükçe bir kısmı aslında ne yaptıklarının farkında bile değiller yani yaptıkları bu yapımların, prodüksiyonların toplumda nelere sebep olabileceği, yansımaları ya da neyi incittiği... Hani pek çok neden-sonuç ilişkisi belki olmayacak ama neleri incitiyor, nelere zarar veriyor ya da neyi gücendirdiğinin farkında bile değiller ama bazıları da diyorlar ki: “Evet, ben burada kameramanım ama ben bunu çocuğuma izletmem.” Bir de böyle çok farklı bakan bakış açıları var. O araştırmayı da görmeyi arzu ederim. Medya meslek mensuplarının bu konuştuğumuz konularla medyada etkisi üzerindeki kanaatleri. Burada yasakçı bir düzenlemedense hakikaten adil bir düzenlemeye ve farkındalığa çok ciddi ihtiyaç var.

Şu da önemli bir konu, tabii bunu belirtmem gerekiyor: “Medya özgür olduğu kadar, medya kamu hizmeti yapan sorumlu bir kurumdur.”la ilgili 1947’ den beri Amerika’ da, Avrupa’ da araştırmalar var ve bu konuda ciddi deklarasyonlar var bir kamu hizmeti yapmaktadır ve sorumludur diye. Tabii, burada terciye tere satacak değilim Gökhan Hoca ve Deniz Hanım buradayken ama “sosyal öğrenme” dediğimiz de bir olgu var medya üzerinden; Bandura’ nın da ispatladığı -1950’ lerde, 1960’ larda- bazı veriler var. Bunların hepsini birleştirdiğimizde, evet, belki bir neden-sonuç ilişkisinden bahsedemeyiz, belki bire bir bahsedemeyiz ama bu etkenleri de göz ardı etmemek gerekiyor. İşte, ailede görebiliyor çocuk şiddeti, medyada görebiliyor, sokakta görüyor, belki okulda görüyor. Bunların hepsinin toplamından da bizim, sorunlu, mücadele edeceğimiz başka bir alan ortaya çıkıyor. O anlamda, hepsine biraz bütüncül bakmak gerektiği kanaatindeyim ben de.

Teşekkür ediyorum.

Funda Hanım, sizin ilave edeceğiniz varsa, hemen alayım kısaca.

İKADDER BAŞKANI FUNDA ÖZCAN AKYOL – Birkaç şeyi ilave etmek istiyorum. Ben projemizin de aslında katılımcılığı destekleyen bir yönünün olduğunu burada tekrar belirtmek isterim. Yani biz “Medya kendine gel.” diyen değil, sivil toplum kuruluşları ve halkın medyada gördüğü sorunları ortaya koyan bir katılımcılığı hedefliyoruz.

Aslında siz bir medyacı olarak çok da iyi biliyorsunuz, RTÜK ilkeleri tümüyle uygulanmış olsa ve yayın kuruluşlarının imzaladığı yayın ilkeleri hayata geçse böyle bir projeye de gerek kalmaz, medya üzerinde uzun uzun konuşmaya da gerek kalmaz çünkü aslında televizyon yayınlarıyla ilgili olarak yasal altyapı ülkemizde mevcut ama yoruma açık maddeler sebebiyle ciddi anlamda bir hareketsizliğin de mevcut olduğunu biz üzülerek görüyoruz. Biraz itici güç olmak istiyoruz sivil toplum kuruluşları olarak. Bu anlamda da katılımcılığı destekleyen bir proje.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : (10-2)

Tarih : 18/02/2016

Saat :

Kayıt: Araşt.Aile

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 31

Tabii, medyadaki şiddet dilini oluşturan ya da bizim “kadının istismarı” dediğimiz sadece bir cinsel obje olarak ortaya koyulduğu yayınlar ne reklamlarla sınırlı ne haberlerle sınırlı, tartışma programları, çizgi filmler, diziler, sinemalar hepsini kapsayan geniş bir yelpaze.

Akşam bir spor programını izleyen çocuk ertesi gün maç çıkışı başka bir takımın taraftarını öldürebiliyor ama o spor programını yapıp birbirine hakaret eden kişiler için o program orada bitmiş oluyor, sadece bol sıfırlı çekler alınıyor.

Yani aslında, şiddeti besleyen ya da toplumu şekillendiren yapısının olduğunu inkâr etmek mümkün değil. Bu noktada da sivil toplum kuruluşlarının ciddi bir güç olması gerektiğinin altını çiziyorum.

BAŞKAN – Tamam.

Hüsnüye Hanım hemen bir cümle ilave edecek, sonra Hülya Hanım size söyleyeceğim.

Buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ben Ayşe Hanım’ı, Hoca’mızı ve sizi desteklemek adına birkaç cümlede söylemek istiyorum.

Aslında yasakçı bir zihniyetle bir şeyler yapmak değil bizim amacımız fakat uluslararası standartlarda bir medya oluşturmak... Yani kafamdaki düşünce o, ben şahsi olarak söyleyeyim. Mesela bizde bir patlama olduğu zaman –dünkü örneğe baktığımızda- bizim yayınlarımız, medyamız olduğu gibi veriyor, hiçbir karartma olmadan, böyle çok az puslu bir görüntüyle ama yurt dışına çıktığınız zaman, o konuyla ilgili yayın yasağı geldiğinde insanlar “Efendim, sansür oluyor.” diye diye bas bas bağırmıyor ama bizim medyamız...

BAŞKAN – Bu farklı bir tartışma konusu ama.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) - Evet, farklı bir tartışma konusu ama yine de bunu da söylemek istedim. Tabii, biz hepimiz el ele vererek bu sorunların üzerine gideceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bu farklı bir tartışma konusu.

Hülya Hanım...

EŞİTLİK İZLEME KADIN GRUBU TEMSİLCİSİ HÜLYA GÜLBAHAR – Ben sadece çok kısa bir şey sormak istiyorum.

Hani, Hükümetle ya da devletle ortak bir proje yapıp sivil toplumdaki vatandaşların bir program için protesto etmesini dilekçelerle örgütleyip yayıncı kuruluşun ve RTÜK’ün onun yayından kaldırılması çalışmasında, hani projenin bu aksında herhangi bir etik sorun olabileceğini düşünüyor musunuz?

İKADDER BAŞKANI FUNDA ÖZCAN AKYOL – Kesinlikle düşünmüyoruz çünkü ortaklığımızın sınırı bellidir. Mesela Aile Bakanlığıyla yaptığımız iş ortaklık protokolümüz -ki ben bütün dosyalara koydum, size de takdim edebiliriz- Aile Eğitim Programı’nın organizasyonu, projeye ilgili yaptığımız verilerin paylaşımı, bir de il gezilerinde yaptığımız il toplantılarında mümkünse kamu görevlilerinin davet edilmesiyle sınırlı bir protokoldü, Ayşe Hanım da bunun taraflarından bir tanesiydi.

İçişleri Bakanlığı da projeyi değerlendirdi, sadece -çok yüksek bir rakam da değil- 55.560 liralık bir hibe desteği sağladı il toplantılarının organizasyonu için. İçerikle ilgili herhangi bir kısıt koymadı, sadece verileri paylaştık; bu verileri belki kullandı, belki sadece hibe desteği yani sivil toplumun desteklenmesi anlamında verilmiş bir rakamla sınırlı tuttu.

Etik anlamda bir sorun olduğunu düşünmüyoruz ve ciddi anlamda ne İçişleri Bakanlığıyla ilişkimizde ne Aile Bakanlığıyla ilişkimizde bizi şekillendiren herhangi bir unsur olmadı. Bunu çok net ifade edebilirim.

BAŞKAN – Başka ilave etmek isteyen veya katkıda bulunmak isteyen?

Evet, Genel Kurul çalışmasına saat ikide yoklamayla başlayacağız. Tabii, bir de size yemek ikram etmek istiyoruz, özellikle yoldan gelen arkadaşlarımız da var.

İKADDER BAŞKANI FUNDA ÖZCAN AKYOL – Dosyalarımızı takdim edebilirim Sayın Başkanım müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Tamam. Onları arkadaşlarımıza ve katılımcılarımıza takdim edelim.

O zaman, soru-cevap da yoksa, ben bugünkü toplantıyı burada nihayettendiriyorum. Şehir içinden, şehir dışından gelen, bize sunum yapan tüm uzmanlarımıza, sivil toplum temsilcilerine teşekkür ediyorum, daimî uzmanlarımıza da ayrıca teşekkür ediyorum, milletvekili arkadaşlarımıza da.

Umuyorum, verimli bir rapor çıkmasına katkı sağlayacak bir gün olmuştur.

Tekrar teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 13.15